

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednji nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 krome, za Ameriko pa 6 krome; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost postnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne strelke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnost se nahaja v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobodoši in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptaju v nedeljo dne 17. marca 1907.

VIII. letnik.

Pripravljajmo se!

Sloščna in ednaka volilna pravica je pač mejni kamen v zgodovini avstrijskih narodov. Volilna pravica in z njo politična moč je bila dosegla predpravica posameznih oseb in stanov, — odslej pa smo v politični javnosti vsi ednaki. Ravno zato ni mogoče, prekovati o izidu teh prvih volitev na podlagi splošnosti in ednakosti pravice. Kajti tisoč novih, nepoznanih, neizurjenih in nezanesljivih volilcev stopajo na dan.

Boj je že začel na celi črti. In tudi naprednjaki ne smemo rok križom držati. Priznajmo se! Priznajmo se! Sramota za naše pokrajine, ko bi jih izročili brez boja politiki kaplanov in pravški doktorjev! In ako imamo v nekaterih okrajih še tako malo upanja, da prodre naš kandidat, — delali budem in volili ga budem vsaj v znamene, da nismo zadovoljni z dosevanjem politiko straniščnih napisov in duhovniških plač.

Priznajmo se! Izborno nam služi v tej borbi nova postava o volilnem varstvu. Naglašamo potrebo, poznati to postavo! Kdor sili človeka z obljubami, grožnjami, z nasiljem ali denarjem, da bi volil v gotovem zmislu in go-tovega kandidata, ta zapade po novi postavi. Brez usmiljenja budem zasedovali klerikalne hujšače, ki že danes vplivajo na volilce z denarjem in z grožnjami! Prijatelji naj nam vsak slučaj prestopka te nove postave takoj naznamo. Tudi župniki nimajo pravice, kadar razdelujejo spovedne listke ali kadar koli sploh, prezirati nove postave. In ako že ne moremo zabraniti političnih govorov raz prižnice, zabraniti hočemo vsaj to, da se bi duhovni naravnost roglji novi postavi...

Priznajmo se! Nikdo ne zamudi, vpongledati volilno listo, je-li tudi njegovo ime vpisano. Nikdo ne zamudi v potrebi reklamirati! Nikdo se ne zanesi na koga! Kajti te volitve bodo hujše kakor so bile kedaj!

Priznajmo se! Naši zaupniki naj storijo v vsaki občini svojo dolžnost. Neumorno delo edino na more pripeljati do zmage. In naša zmaga bode zmaga ljudske volje, zmaga tistih izkorisčanih mož, ki so vrgli od sebe klerikalno jerobstvo, ki hočeo svoji deci boljšo bodočnost pridobiti! Na delo!

Politični pregled.

Deželno gospodarstvo na Štajerskem označuje dobro sledče stevilke:

Leta	Potrebsčine	Pokritje	Primanjkaj	Doklade
1897	16,645.000	10,257.000	6,387.000	39%
1900	18,174.000	9,567.000	8,606.000	44—50%
1904	24,371.000	13,995.000	10,376.000	50—56%
1907	28,126.000	15,489.000	12,636.000	

Letos je narasla potrebsčina proti l. 1907 za 11,480.000, pokritje pa le za 5,231.000; torej je moral narasti primanjkljaj za čez 6 milijonov. Narasli so zlasti izdatki za kmetijstvo (1,178.000), za šolstvo (2,879.000) itd.

Iz štajerskega deželnega zbora. Seja dne 7. t. m.: Poslanec Stiger je utemeljeval svoj predlog, naj se vpelje na Štajerskem nasade tobaka. Veliko je krajev na Štajerskem, kjer se trsni nasadi več ne izplačajo. Poljedelsko prebivalstvo postaja vedno bolj siromašno, zlasti ker ne prenese nasad žita nikakoršnega dobička. Kmetiji treba dati nove dohodke in zato naj deželni odbor pri vladu vse storiti, da se upelje tobache nasade na Štajerskem. Stigerjev predlog se je izročil odseku za deželno kulturno. Posl. Jedlacher je predlagal ustanovitev ubožnica po švicarskem vzorcu v okraju Murav. Take ubožnice so vezane s poljedelskim podjetje, tako da znaša izdatek za osebo le 49 h. Tudi ta predlog se je oddal odsaku. Poslanci so stavili potem še razna vprašanja. — Seja 9. marca: V imenu občinskega odsaka je poročal dr. Jurtsela o postavnem načrtu, po kateremu naj se eprosti v Mariboru zidane zgradbe od plačila občinskih doklad na hišno-cinžni davek. Potem so se stavili še razni predlogi. — Vsled pomanjkanja prostora ne moremo danes poročati o nadaljnji sejah zbora. Omonimo le, da so napadli poslanci Schacherl in tovariši župana Orniga, da jim je pa ta temeljito odgovoril. S tem bode enkrat za vselej konec umazanih očitanj, ki jih preževavajo prvaški listi za socialistom.

Krvava Rusija. Ko je vlad razpustila „gosudarstvena duma“ (rusko državno zbornico), mislila je pač, da bode z nasiljem dosegla, da voli ljudstvo le vladu ponižne poslance. Ali zdaj dokončane volitve niso prinesli krvavi vladu to veselje. List „Novaja Vremje“ piše, da je voljenih 489 poslancev. Od teh ne pripada nobeni stranki 10 poslancev; monarhistov je 66, oktoberistov 26, zmernih desničarjev 43, poljskih narodnjakov 31, naprednjakov 31, demokratičnih reformatorjev 3, t. z. „kadetov“ 82, levice 82, delavne skupine 29, ljudskih socialcev 4, socialistih revolucionarjev 18 in socialističnih demokratov 55. — Več kot tretji del izvoljenih poslancev je bilo že v ječi ali pa sploh skusilo zatiranje vlade. Velika večina je torej vladu nasprotna in to dokazuje, da mora biti bodočnost kakor je sedajnost, namreč: krvavi boj! — Kakšen je ta boj na Ruskem, dokazujejo sledete stevilke. Od 30. prosinca do 5. svinčana je bilo obešenih 17 oseb, skupno v dobi tega ruskega punta že 716 oseb. Ubibit je bilo v teh 6 dneh: 2 policaja, 1 policijski podčastnik, 1 kvartir-mojster, 1 fabriški direktor, 1 posestnik hotela, 1 tajni policaj, 1 vodja pristana in 10 drugih oseb, skupaj torej 19 mož. Ranjenih je bilo 14 mož. Zaprlj se je iz političnih vzhrov v Petersburgu 127, v Moskvi 74, v Rigi 40, v Katarinaslavu 10, v Lodzu 23, v Ivanovem 5, v Odesi 12, v Kovnu 3, v Varšavi 4, v Ribinsku 3, v Katarinaburgu 2. v Vjaski 1, v Marinški-Possadu 1, skupaj torej 312 oseb. V Petersburgu so zaprlj 3 tiskarne. V Kovnu so zaprlj 1 tiskarno, v Ribinsku orodje, v Petersburgu 2 peklenška stroja, prepovedane spise (5000) itd. Res, car mora imeti veselje nad „svojimi“ državljanji!

Dopisi.
Cirkovce na drav. Polju. Dragi „Štajerc“,

kdo laže? Da si ne boš glave belil, bom ti jaz povedal da „Fihpos“ laže. V svoji štev. 4. piše da je v Cirkovcah umrl viši učitelj Franc Staršina, ali pri nas v Cirkovcah še vsi učitelji živijo in se prav dobro počutijo. Nadalje piše, da isto noč ko je imenovan umrl, se je v par korakih oddaljeni krčmi divjalo in plesalo do ranega jutra kar pa spet ni res, ker kmalu po polnoči ni bilo duha ne sluga o muziki. Nadalje oponaša županu-krčmarju, da bi si tudi on kaj zaslužil da je tudi isti večer si najel muziko, kar je pa tudi velika laž, ker župan krčmar ni prijatelj muzike, zatorej si on še ni nikoli najemal nikake muzike. Kar se tiče o kakem zaslužku, bi se pač bolje dotikalo onega dopisnika, ki je te laži imenoval „Fihpos“, ker malo iti, malo moliti, malo poškropiti ter malo zape-e-e-ti, potem pa 50. 60. 70. ali pa 80. goldinarjev v žep vtakniti, mislim da to je pač lepi zaslužek, ne pa krčmarjev, ki mora vino dragi plačati potem pa krajcarje vklip iskat! Dragi „Štajerc“, pri velikonočnem izpraševanju si kaj pretrpel, in ti povem ko bi bili kateri povedal, da je tvoj naročnik, bi bil gotovo romal brez listeka domov. Cirkovljani volitve se bližajo, volite take poslance in s takimi ljudmi, kateri Vas ljubijo, ne pa ki Vas po svojih časnikih obrekajojo in vlačijo in Vas samo o času volitev pozna. Gospodu županu-krčmarju pa kličemo, naj se „Gospodarju“ zahvali za neramno obrekovanje in naj voli z naprednjaki, ne pa s takimi, ki se mu samo v času volitev ližejo in dobrisko. Ja da nekaj ne pozabim! V sobi našega gosp. kaplana je nastal dne 21. p. m. požar ki je uničil nekaj starih hlač in nekaj papirja ker so sosedje drugo rešili. In čuje; kaplan je najprvo rešil Vitez, pa ne da bi si kdo mislil da je ta Vitez kak grof ali kaka visoka glava, namreč to je pes, ki mu je ime Vitez. Hudumušni ljudje pravijo, da je ogenj zanetil pes, ker je s taco drgnil ob tla da so začele iskre letet, kar pa bržkone ni res.

Opazovalec.

Sv. Anton pri Rajhenburgu. „Kmečka zveza“ kliče katoliške kmete. Le vklip, le vklip, uboga gmajna, gre se za farovško, — pardon, — ne, ne, za „vašo“ korist. Pretečeno nedeljo bil je shod pri Pahletu; sklicali so ga seveda „zaupniki kmečke zvezze“. Kdo kaj to je, si ga sam vrag vedi. Že po prvi maši v nedeljo so „babuce“ začele svoje glavice vklip tičati in ugibati zdaj to, zdaj ono; poslanec bo pridigoval itd. Tudi meni se ni ljubilo takoj po prvi maši odritiniti jo v naše snežene mrzle hribe, kako sem se odločil, da počakam na „kmečko zvezzo“ — napovedan je bil za ta dan shod pri Pahletu ob 3. uri popoldne. Bil sem že ob 10. uri predp. pri vlaku, nadajoč se da pride „poslanec“ Benkovič, da gre prvo svojo zmožnost v cerkev pokazat, potem na mastno kosilo k fajmoštru, kateri ga pouči, kako mora na shodu govoriti. — Ali poslanca ni blo! Še bolj me je zdaj zanimalo, kdo so ti zaupniki „kmečke“ zvezze? Čakal sem torej na shod. Nekaj pred 3. uro zrušijo se čez trg proti g. Pahletu: „Tinče“, fajmošter in kaplan Tratinjak. Jaz pa seveda pohlevno za njimi. Ura je bila tri in „hop“ čez „klop“, že je držal kaplan Tratinjak k višku

svojo nežno modro glavico in pridigoval. Ljudje so kar strmeli in mislili, da so menda v cerkvi, ter vlečki raz glave. Ko so nekateri opazili, da ni „križevega pota“ so začeli klobuke zopet na glave. Drugi govornik je pa že fajmošter bil. Pri pridiču v cerkvi sicer zelo občutljivo kašla, ali za ta shod si je grlo boljše namazal. Tretji govornik je bil pa „Tinče“, o katerem hočemo danes več spregovoriti. Poleg takih „zaupnikov“ nove „kmečke zvezze“ je naš ubogi kmet le molzna krava. V imenu svete vere in katoličanstva udirajo in vlečejo zadnji vinar iz revnega ljudstva. Ker mi ne dopušča čas, da bi marsikako dobro svarilo svojim priateljem kmetom povedal, opisem nekoliko „Tinčeta“ tega čudaka, da ga ljudstvo bolj spozna. Biti hoče nekak govornik, učitelj našega kmeta, zaupnik „kmečke zvezze“ in vrag ve, kaj še vse. Iz zanesljivih krajev vemo, da ima „Tinče“ dva nezakonska otroka, ki se mislim nekje na Hrvaskem mučita. Ko je prišlo prašanje po očetu in ukaz, da naj skrbi za revčke nezakonske, je ta prijatelj ljudstva dovolil za oba dva otroka trikratne mesečne podpore! Fej! Mati, ki svojega otroka zapusti ali umori, je strogo kaznovana in takej obupanej materi, ko jo je „Tinče“ v nesrečo spravil je vse mogoče, da obupa in stori marsikaj. — „Tinčetov“ brat, naš fajmošter ima tega strokovnjaka pri sebi! Fajmošter Cerjak se briga za marsikako stvar, ki bi ga sploh nič ne brigala, da bi pa svojega brata posvaril, naj dotično žensko katero je v nesrečo spravil v zakon vzame, (ali če je dve), naj eno pošteno plača in drugo omogoči, tegu se ne spomni. Ali so takovi nedolžni nesrečni nezakonski otroki „miši“, kateri se sami po lukanjah hranijo, ali so tudi po božji volji stvarjeni, ki se za dve tri krone na mesec oblubi? Gospod fajmošter! Ako Vaš brat „Tinče“ ni zmogen vse pošteno poplačati in skrbeti, da se berači ne pomnožujejo, sezite Vi v svoj bogati žep in storite krščansko dolžnost! Otroke delati in nesrečne ljudi ustvarjati je vendar po pošteni pravici naravnost sramotno! Za volitve se bričate in z pomočjo Vašega brata „nečistnež“ lovite in agitirate za prih. volitve, da bi ga pa za ušesa prijeli in mu rekli: fant jaz tegu ne smem trpeti, poravnaj svoj greh, spokori se, si pa še upate z žnjim po shodiški hoditi!! Lepi naš dušni pastir pa res ste!! Čestitamo dr. Benkoviču, ako bode prišel do zmage skoz takih agitatorjev! Tukaj imaš dragi kmet le nekaj zelo važnih besed, ki zelo prevdari in če ti že niso „rinko“ čez glavo potegnili bodeš na shodu v nedeljo dne 17. t. m. pri sv. Antonu rad tudi ti kaj povedal, ali pa vsaj „figo“ pokazal tem lenuhom. Kmetje! Zdramimo se in volimo vendar enkrat poslanca, ki bo delal za naše koristi, ki bo naše težnje poznal, ki se bo potegoval za pravice in ne le za svoj žep! Gospodarji hočo biti svojih žuljev „fari“, ti jih plačuj ubogaj in na trebuh se vleži pred njim, če ti ukaže. Vera peša; kaj nebi? za vero se pa ne gre, pač pa za denar in le denar! Na svidenje v nedeljo pri sv. Antonu! Opazovalec.

Šmarje pri Jelšah. Dragi „Stajerc“ popisati ti moram nekaj naših odbornikov v občinskem zastopu. Ti so zlasti T. Stoklas, J. Šket, K. Šket in Miha Skale; ta zadnji si je upal pri občinski seji dne 27. p. t. l. predlagati, naj se „uraduje“ le v slovenskem jeziku, nemško do pise pa naj se nerešene vrne. Več odbornikov je tej bedarji ugovarjalo, ali pravaki so pričeli tuliti kakor v norišnici „le slovensko“, ker jih strašno boli, da ne znajo drugačega slovenško, pa se tega ne pošteno! Vpili so preje omenjeni fantje, ki ne znajo brati ne slovenško ne nemško. Zlasti Karel Šket je „kunšten“; ta je bil kupil svoj čas v Soseški na pol poginjeno prase, pa še danes ne ve, komu je bilo to prase poginilo, ali njemu ali drugemu. Da Stoklas brati ne zna, dokazuje dejstvo, da je enkrat kot župan pismo narobe držal, ko ga je hotel brati, pa ni šlo. Da Miha Skale ne zna brati, je pač „neverjetno“. Saj je edini gospod v našem uradu; briga se za urad kakor crknjeni osel za oves, kajti njemu je le za „sveto“ politiko. Sicer je hud sovražnik Nemcev, ali denarja jemlje rad tudi od njih... Toliko za danes! Mi naprednjaki pa ostanemo pogumni in — čas pride, ko pade pravštvo iz trona.

Iz Majšperga. Volitve se bližajo in kler-

kalci že skačejo s svojo pridnostjo. Lani so pri nas klerikalci hudo sleparili. Klerikalna mariborska zveza si je določila za agitatorja Karla Robar v Sesteržeh, ki je občinski pisač, šolski načelnik ter predsednik „bralnega društva“. Že lani je bil tako zvit, da ni naprednjakov v volilni imenik postavil. Pri cerkvi pa je naznani, naj se vsakdan 24 ur pred volitvijo zglaši, kdor ni dobil glasovnice. Nekateri so se zglašili že 2 dñij pred volitvijo; ali reklo se jim je nakrat, da je prepozno. Tak je torej ta Rogar in treba mu bode na prste gledati! Kaj pa okrajni odbor? Ali ni videl ko je Rogar letos vinograd reguliral in pri temu lomil kamene za cesto, misleč da ga bode draga prodal. In vendar je tako hud klerikalec, ali napredni groš mu le dišijo! Drugi klerikalni bratec je Anton Sagadin. Liže in ponuja se sicer naprednemu odboru, za hrbotom pa je hudi sovražnik. Ta mož ima tudi licenciranega bika, a ga je že mesarju prodal. Tako dela vsako leto. Komaj je bik licenciran, prične ga pitati, ko je debel, ga pa proda. Potem pa leta na okrajni odbor in pravi, da je bil bik prehud! Tako delajo naši črnuchi. Pri nas je malo naprednjakov, ker „vodi“ bralno društvo ljudi. Neki kmet dobiva že 2 leta „Fihpos“, brez da bi krajevca plačal. Menda mu plača list kakšna prvaška posojilnica. Kmet.

Doberna (Neuhau). Sram jih je, klerikalne pravake na Dobrni, da je „Fihpos“ pokazal vso svojo nagoto. Zato pa si je dobil „Fihposov“ dopisnik nekaj babjih agentov, ki poizvedejo po novicah, katere klamfa dopisun potem v „Fihpos“. Pa skrb mu dela preglavice ker so mu že lasje osivel! Raje bi ostal v svojem kraju za pečjo, nas pa pri miru pustil. Omenil je dopisun tudi nekaj o cekru; seveda, ker ima tako dolgi jezik, da ga mora v cekru seboj nositi. Sploh pa naši klerikalci že zdaj kupujejo cekre, da bodo poleti mleko nosili in od tako sovraženih Nemcev groše jemali. Zakaj pa tedaj ne kričite „nemškutarji“? Seveda, prvakom morate denar nositi. Kadar mleko prodajajo hoče vsak klerikalec nemško govoriti, če je še tako za grizzen Slovenec, „slišjo gná“ frava, kupijo milch“ ali pa „kaufens mleko“. Potem pa, ko je mleko prodano, kričijo: „črna zemlja naj pogrezne vsega nemčurja.“ Dopisun je tudi nekaj omenil v „Federpuščnih“. Za tega dopisun še nisi znašel prave besede, kaj? Vi klerikalci imate pač že toliko federpuščnov, da se jih lahko okoli klobuka nataknete. Pravič tudi, da ste krotki ljudje, ali nas naprednjake bi vendar najraje pozrli. Vsacega obljajate. „Križ bož“, je rekla stara Lonka, ko si ti dopisun domačo slivovko krepko potegnil in ji steklenico izpraznil, potem pa se na palico naslonil. Dopisun, če ne miruješ, pride prihodnjič ostrejša krtača, pa tudi tvoje i m e!

Naprednjaki.

Iz Veličan pri Ormužu. Hodil sem po svojih poslih in prišel v občino Veličane. Dva soseda sta mi povedala čudne stvari o občinskem gospodarstvu. Sedelo je 10 odbornikov pri mizi predstojnika, začeli premetavati in pregledavati parje. Večina je samo kimala, denarja pa ni bilo videti. Ko so račune izgotovili, so se razdelili na dva tabora. Podrepniki so šli v „nobel“ hišo in so bili pri vinu in pri svinjskem mesu prav dobre volje, druga skupina pa je zdihovala pri strupenemu žganju. Občinski predstojnik Zadravec se je menda bal, da ne bi jim vince škodovalo. Po drugih občinah se račune javno pregledava od cele občine! — 12. p. m. sta pobila France Kukovec in Robačar Jože Mihala Bratuša s poleni in ga težko ranila. Ubijalca sedita v zaporu. Kukovec je zvesti naročnik „Fihposa“. Kdo posurovi ljudi?

Popotnik.

Iz Brežic. Dopisnik „Vahite na Savi“ napada s posebno ljubezljivo breške rokodelce, kateri se v prvaški hlev ne podajo, in jim skuša zategadel pošteni zasluzek in eksistenco podgrevstic; posebno rad se peča s starimi poštenimi rokodelci, kateri so s svojo marljivostjo kaj pridobili. Seveda vsem rokodelcem ni mogoče, veliko „prvaštv“ delati, in tudi do sedaj ni bil nobeden tako srečen, kakor naš nekdanji Nemec Massnakov Pepi (sedaj se imenuje pri različnih prilikah „Franjo“), kateri naenkrat lahko sto „100 kron“ od svojega pridobitka odda, brez da bi se o svinjskemu hlevu poznaš. Ta znesek podaril je stavbi nove stolne cerkve in se mogočno pri vinu izrazi da bode eden vogel cerkve

njegov. Ali bode to mogoče? Čuje se tudi vele-industrilec blata podedoval 10. o slovenski za katere je že naprej elefantovske solze na najbolj radi samega vsmiljenja in veselja. Če je generalštab, da bode te denarje v poslovanju vložil, a zamanj. Danes še nobeden ne je denarje obrnil. Peča se tudi zadni trgovino vina in znaša tudi srca rad kupiti, tudi kupon agitira za važne prvaške stvari, tako da epe ponuje ven pride, da je rokodelstvo peto kočast po vozu. Rudokop bakra pa ostane za sled pitalni izvir. Ako bi bili vsi rokodelci, že ponpridni onda bi bilo prvakom prav.

Tiki opazova tercija brezje pa

Sv. Urban pri Mariboru. Dragi nam olji iztekljerc, tudi mi se obrnemo do tebe. 3. svetel eno je bila veselica pri Smolniku. Naprednjaki je bilo zelo veliko. Nakrat se priča ovati in cerkveni ključar, seveda hud klerikalec, svicari za p kaj slišal od naprednjakov in potem takoj cločeče poslal v prvaške liste. Tako je pred ted ljubljanski cunji napadel naprednjaka Poslal iz Sre nesramnem dopisu. Slučajno je bil g. Potiček v tudi na veselici. In kakor hitro se priča vijih razlikalec v svoji z dratom zavezani črni azmerah stopi naprednjak k njemu in mu poda olimo to. Klerikalec ostrmi, postane rdeč in si misli astop! P so naprednjaki! Mi klerikalci pa polni sovražnog oči z Bravo, g. Posch! Tu ste pokazali, da nicedj Kol srce, kakor ga zahteva „Stajerc“ od tem naj Radi hodemo prihajali k vami, dokler je polovic takoj napredni. Ti klerikalci pa ne hodati voli liko na solnce, ker se ti že spušča maslo in obstati klobuka ... Naprednjaci Zdaj

Šmarje pri Jelšah. Od gospoda ntaja neko Kranjca smo sprejeli sledenči, po znanem bi jih ceptu sestavljeni „popravek“. Slavno uredniko, m Sklicanje se na § 19. tisk. zak. prosim, blagopovedu lite z ozirom na dopis „Šmarje pri Jelšah je pro 6. številki „Stajerca“ sprejeti v svoj list potem n popravek: Ni res, da sem klerikalec in to res nasprotnik nemščine, ni res, da znam slovino c. I tom presneto lepo računiti, ni res, da sem tem. T hotel biti tretji cenilni mož, ni res, da je napot hotel vse prav mastno ceniti, ni res, da prei dve tuji premičnini v zapisnik vrinil in mli smo da sem vse „gravfal“ navzgor. Res pa jem je sem jaz vsled sklepa c. kr. okr. sodišča senjarja. skega de praes. 31. dec. 1906 a 2061 kot sogata ob poverjenik izvršil inventuro stroga po zakonu got predpisih in za to sprejel sodno odmerjeno enarnicilo. — S spoštovanjem Vekoslav Krajnc, Šmarje, 5. sušca 1907.

O pomembni uredništva: Ni res, i ima k res, pa ni res in ni res... Nekega prilognosti so prijeli za ušesa, ker je jabolke klobuka nataknute. Potem pa je paglavec kričal: „Njegovega da sem kradel! Res je le, da sem drewna tressel, da sem jaboliko pobral in je snedlo davno. Približno tako se izgovarja gospod notar. o d. Sli pa bode že naš dopisnik odgovoril na tabori ka pravek. Torej na svidenje, gospod notar! aral se pravak. Torej na svidenje, gospod notar! emski je n bilo nekaj naprednjakov v osteriji Francia Loda Ho v Reki. Govorili so od „Stajerca“ in nje naprednih. Nato pristopi strastni klenst na Heinrich Visočnik in začne „Stajerc“ in nje zmerjati, če da se v pošteni hiši ak odg „Stajerca“ ne govoriti, in da on vsakega o ujskanj kteri „Stajerca“ bare, ker že od daleč a pritil itd. Naprednjaki so ga prijeli z ojstrimi akljajučimi in ko bi jo ne bil popihal, bi si bil nizi „St naprijenih butic v snegu hladil. To slovilo v poten vse tiste lastnosti, pred katerimi nas dragi evca in jerec“ svariš. Vedno voha okoli farovžev in sovraščvo in prepir po celih fari. Zatorej „Staj čemo to klerikalno motovilo bolj natanko a ne od dati. Pred par leti je bil po svojih s ujskači precej erbije in pognal jo je takoj po eibiča janževem klanci. Potem je postal šolski rostora in nosil opominske listekte zavoljo šolskih rjeti in mud; pa ker ne pozna več črk kakor i elj se in pa „a, a, a“ je mogel to službo zapospoda tudi je nekaj rečij iz šolske deravnice, kje svoji dva rezal, izginilo. Nato je bil agent, nimi pr srečke za izveršitev cerkve sv. Magdalene, ienca duševal kmete koliko si lahko pridobjio sili bilo srečkami in jih o tem veliko opeharil za n jameste trdo zaslužene kronice. Dobil pa ni nikd Zap in cerkev je še zdaj ravno tista, ko je ne je, da Komaj je to izvršil, je šel z enim francišku

udi, de
e joka
akal p
ojilm
ve ka
čas
ip, tu
z naz
kolo u
dni ka
ci tak
valec
n „Št
svečan
dnjak
že tu
, da
, tkoj o
tedni
oscha
aže k
i sraj
a rok
sli: ta
vrašta
a imat
d na
bode
hodi w
lo izpo
lnjaki.
notar
nem n
edeniš
blagom
lšah „
t sledje
c in hu
ov. km
sem ju
da se
da se
n ni je
ča, šmo
tot sot
zakoni
jeno pa
oc, c. k
es, pa
paglau
klatil
„Ni m
drevu p
nedelj
tar! Si
na ta p
tar!
večana
ica Leb
njegov
klerika
n napre
ui hiš
ga ovo
rimi be
i bil sva
loveče
drag, Se
ev in tr
orej si
anko og
ih star
po Še
olski slo
šolskih
or „i, i
zapust
ice, kjer
it; nosil
alene, n
bijo s te
za njih
ti nihče
ko je bi
ančiščan
po slovenskem Štajerju beračit; ta služba je bila najboljša, kakor se je sam izustil; to je bila dobra pipa in papa in po vrhi še vsakdan goldinarček. Pa izkušla sta jo neke in sta bila baje temeljito prelascana: franciškan je zbežal v neki farovi in ta je prisopidal domu. Nato je dobil neki tisto kupone od švicarskih ur; imel jih je polne žepa ponujal jih pred mašo in po maši kmetom, letal po celi fari, opeharil jih veliko nakar je sodnja to počenjanje prepovedala. Čez malo časa je že ponujal neke vožnje liste na Marija Breze pa na te limance mu je šla samo neka stara tercijalka. Ker mu ni ničesar po njegovi volji iztekel se je pred kratkim časom oženil in vzel eno kočarico s ktero pa v taki zakonski ljubezni živi da morejo pogosto žandarji posredovati in da mora pri sodnji svoji zasukski polovici za podalšanje ljubezni roko podajati ... In to cločeče psuje poštene ljudi. Fej!

Napredni možje.

Iz Središča. Dragi „Štajerc“, privošči nam kotiček v svojem listu, da se malo pritožimo o svojih razmerah. Mi Središčani živimo res v slabih razmerah ali tega smo si krivi le sami. Zakaj volimo to klerikalno-prvaško gospodo v občinski zastop? Pri nas so res čudni ljudje. Ta naš vsemogoveni župan Šinko in njegov svetovalec možiček Kolarčič nabereta svojo žaloto in botre in potem naj ljudstvo posiloma voli. Ni čuda, da se polovica volilcev ne udeleži volitve. In tistim, kateri volijo proti njima, Bog pomagaj! Ni jim za obstati v občini. (Slučaj suženstva Kočevarice) Zdaj se zopet bližnjevoli volitve. Šinko postaja nekoliko hladnejši in se prilizuje občanom, da bi jih zopet zvabil na led. Ali zapomni si, Šinko, mi te poznamo, kak ptič si. Ljudje si pripovedujejo tudi, da Šinko ni več posestnik, da je prodal svoje zadolženo posestvo sinu in potem nima pravice do županskega sedeža. Ali je to res? Kdor ve, naj poroča. Toraj opozarjamо с. kr. okrajno glavarstvo, naj se prepravi o tem. Ta Šinko se hvali v „Narodnem listu“, da je naprosil zgodovinsko društvo v Mariboru da prešče v spopolni zgodovini trga Središče. Mi smo radovedni ali bodo zgodovina povedala, kam je prešlo onih 60.000 kronic občinskega denarja. Središča občina je slovela nekdaj kot bogata občina, imela je mnogo zemljišč in 60.000 krov gotovega denarja. Žalibog, zdaj pa ima v denarnici pačevino, na zemljišču pa lepo številno tisočakov vknjiženega dolga. Tako ravna prvaška druhal! Zatorej Središčani pozor! Vsak, ki ima količaj napredne misli, naj ne zamudi priložnosti pri volitvah, da se odkrižamo tega prvaškega rogovileza Šinkota. Zdaj si še poglejmo njegovega svetovalca in kasira Kolarčiča. Ta prvaški miglec vedno hujška proti „Štajercu“. Nedavno je privabil v svojo klet Jakoba Horvata po d. Slosar, naročnika „Štajerca“. Tukaj pri dobi kapljic misil je na popolni uspeh; ali varal se je močno. Hujškal je namreč proti nemški šoli in „Štajercu“. Na vse mogoče načine je nagovarjal Horvata, naj opusti „Štajercu“, toda Horvat ostane trdnega prepričanja in odgovori: „Štajrc“ je hvale vreden, je najboljši list na Spodnjem Stajerskem. Jaz ga ne zapuščim, dokler živim in ga vsakemu priporočim“. Tak odgovor naj dobi vsak prvaški hujščak in hujškanju bode enkrat konec. Nadalje je hujškal ta pritlikavi kričač pri občinskem mlinu. Po naključju je našel v hiši občinskega mlina na mizi „Štajerca“. Seveda ga je skrbno prečital in potem gre nad mlinarskega vodnika g. Matija Pečva in pravi, zakaj vendar ne odstrani „Štajerca“. Ali napredni mlinar mu odgovori: Ker je „Štajerc“ odkritosrečen in resničen list, zato ga ne odstranim. Temu prismojenemu prvaškemu hujščaku pač povods spodeli. Od tega brihtnega peibiča bi vam lahko še mnogo napisal pa mi prostora primanjkuje ker moram zdaj že za učesa prijeti načega učitelja gizdalnika Koseja. Ta učitelj se je lansko leto svetega slikal v „Slov. Gospodarju“, zdaj pa se sliši kak prijatelj da je svoji podrejeni deci; nazivlja jo namreč z raznimi priimki, s katerimi je smeši kakor n. pr. učence Matija Dečko kliče vedno za „Japa“. Ali bi bilo tebi po volji, če bi te učenci nagovarjali namesto gospoda učitelja „Koseja“ ali „goricanca“? — Zapomni si to in postopaj zanaprej pametnejše, da ne bo imel „Štajerc“ s teboj dela.

Napredni Središčani.

Iz Vrbske okolice. Ljubi „Štajerc“! Ni sem več mlad, znam samo slovensko čitati, bil sem čez 16 let naročnik „Mira“ in sem mu verjel vse, kar je prinesel. Sicer so mi pravili nekateri Vrbljani, da ni resnično, kar stoji v „Miro“. Ali jaz sem tekel k fajmoštru in glej, — fajmošter mi je rekel, da je Mir edini list, ki dela za Boga, domovino in naš denarni žalj, pardon! — in našo vero. „Štajerc“ je sededa najhujši in najnevarnejši list, — tako mi je pravil fajmošter. Rekel je, da je „Štajerc“ nevaren, kajti ta „giftinga krota“ razkrinka nevsmiljeno vse farške lumparije. Fajmoštru se je gotovo pamet ostavila. Ali res je, da je to dejal! Jaz zato nisem mogel razumeti, zakaj je župnik govoril o farških lumparijah in denarnemu žaljku. Hotel je na vsak način resnico povedati in ko jo je povedal, se je spominil, da prvaški duhovnik resnico sploh govoriti ne sme. Par dni pozneje mi je prinesel sosed „Štajerca“. In glej, našel sem v tem „Štajercu“ veliko lumparje, ali našel sem le resnico. Odslej verujem le duhovnikom starega kopita, ki se ne vtikajo v politiko, in zato ne morem slišati več pridige hujščaka v duhovski sukni. Raje ne grem v cerkev, kako da bi poslušal raz lece psovke čez politične nasprotnike... Res, eden od drugega živimo, Nemec od Slovence, Slovenc pa od Nemca, — zato pa je vse prvaško-farško hujškanje gola sleparija. Dragi „Štajerc“, pisal sem ti to pismo, da izvedo ljudje, da postaja tudi pri nas — svetloba.

Tvoj najmlajši naročnik.
Radiš. Koroško. Dobili smo v sredo 6. t. m. novega župnika Janeza Kogelnika, ker je bila naša fara že od jeseni brez dušnega pastirja. Upamo, da bo se novi župnik obnašal kakor prejšnji velečastiti gosp. Čeh, kateri je bil pri nas skoz 5 let in ni se brigal za politiko, čepravno se je dr. Merda potrudil, da bi se župnik vtikal v politiko. Čestitamo farmanom v Galiciji k takemu plemenitemu duhovnu. Novemu gosp. župniku pa svetujemo, da posnemajo njih prednika, ne pa župnika Kaplana z Medgorjev, kateri je oskrboval našo faro nekaj mesecev in nas nadlegoval z agitiranjem za občinske volitve na Radišah. Gosp. Kaplan, če že ne morete morovati v Medgorjah, pustite nas pri miru, saj smo tako vsi nemčurji in liberalci. Se razumemo?

Novice.

Tretji shod naše stranke. Preteklo nedeljo se je vršil v kazinski dvorani v Mariboru javni shod naše stranke. Obiskan je bil dobro, kajti dvorana je bila zasedena. Udeležili so se shoda zaupniki iz Maribora in mariborske okolice, iz sv. Ožbalda, Pesnice, sv. Lovrenca, sv. Kunigunde, Vičnice, Sv. Jurija, št. Ilij, Oplotnice, Konjice, iz zg. radgonskega okraja itd. Predsedoval je shodu ptujski župan g. Jos. Ornig. V enournem govoru razjasnil je naš urednik Karl Linhart na logu iu pomen naprednega gibanja. Razložil je razvitek političnih strank na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, pojasnil današnjo stanje teh političnih strank in popis program naše „Napredne zvezze“. Živahno odobravanje je sledilo predavanju. Govorili so še razni govorniki. Naposled je predlagal gospodar Girstmayer dvoje predlogov: 1. Shod se izjavi solidarnim s sklepi strankarskega zboru v Ptaju. — 2. Shod sklepa, postaviti kandidate „Štajereve“ stranke v vseh volilnih okrajih ter pripušča izberi kandidatov strankinem vodstvo. — Oba predloga sta se ednoglasno sprejela. Zbor je imenoval potem celo vrsto farnih zaupnikov. Za okrajnega zaupnika (za mariborski okraj) je bil izvoljen g. Girstmayer. Skoraj vsi navzoči so pristopili z 1 ali več deleži našemu „tiskovnemu društvu“. Tako je končal ta shod zopet s polnim uspehom. Navdušenje je bilo veliko in plodovi našega dela se bodo kmalu pokazali. Naprej!

Klerikalci in kmetje. Zavedni koroški kmet nam piše z ozirom na prihodnje državnozborske volitve: V kratkem se bodo spet vršile volitve za državni zbor. Politikujoči farji in kaplančki in njih pristaši že agitirajo strastno. Vedno zagotavljajo da so najboljši prijatelji kmeta, da delujejo le v njegov prid itd. To je pa velika laž. — Klerikalci se kmeta le držijo, kadar zanesujejo sebične namene. Vedno govorijo, kako

delujejo za kmete, kako dobro se bode kmetom godilo, ako volijo može, katere jim oni pripomorejo — v resnicu pa kmete le izkoriscijo in jih hočejo zopet v sužnost spraviti. Klerikalci so največji sovražniki malega posestva. To se prav jasno izvidi iz nekega članka v časopisu „Vaterland“, ki izhaja na Dunaju in je najmenitejše klerikalno glasilo na Avstrijskem; ta list le škofi, prelati in višji žlahtniki podpirajo. Ta list je pisal v številki 28. izdani dne 24. januarja leta 1898 sledče:

Posamezna kmečka mala posestva nimajo za državo velike vrednosti. Po našem mnenju je za državo najkoristnejše, če se prav mnogo kmetij v eni roki združi kakor je n. pr. na Angleškem kjer je vsa dežela last žlahtnikov in kapitalistov, kmet pa je najemnik. Tudi je najbolje, če država ne zadržuje propad kmečkih posestev, ampak ga pospešuje s primernimi sredstvi. Ker kmet velikokrat ne more izhajati, se bode tim lažje odločil prodati svoje posestvo po nizki cenii. Svoj kruh pa si potem lahko na kak drug način prislusi. Mala posestva se imajo torej združevati v veleposestva. Če se je to zgodilo, se ima tudi pri nas upeljati tisti način obdelovanja polja (rabota in desetina) po najemnikih, kakor ga imajo na Angleškem, Italijanskem in na Ogerškem.

Tako je pisal list pod vplivom jezuitov in plemenitažov, list ki uživa med klerikalci največ ugleda. Iz tega jasno razvidimo, da je želja klerikalcev, da se te kmetije združijo v rokah bogatih knezov, grofov, prelatov ali samostanov! Kaj mislite, kmetje, ali je ta stranka pripravljena kmete zagovarjati in zastopati? Če pride kmet, ki si mora prislužiti svoj kruh v potu svojega obraza, po trdem delu v kako nevrečo, tako da mu preti nevarnost, izgubiti svoje imetje, svoj ljubljeni dom, mu klerikalec ne bodo pomagal, če ne vidi osebnega korista, ker njegova stranka želi propad kmetskega stanu. Klerikalni poslanci so bili vselej za družitev kmečkih posestev v velike skupine in so v državnem zboru vedno zoper kmetom ugodne postavne glasovali, to bodo prihodnji iz državnozborskih štenografskih dopisnikov dokazali. Kmetje, ako hočete izgubiti svoj dom, svojo prostost, ako hočete zopet postati tlačeni in dajati desetino in rabotovati kakor pred letom 1848, ako nimate skrbi in ljubezni do svojih otrok, katerim imate zagotoviti srečno bodočnost, ako hočete postati hlapci ali najemniki (stantmani) tam, kjer ste zdaj gospodarji, tedaj idite tja in volite od farjev postavljene klerikalne pristaše. Še vol bi si gotovo ne izvolil svojega mesarja!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Klerikalni kandidatje se pričenjajo pojavljati. Doslej kandidirata „aufpuč-kmet“ Rošker za volilni okraj Maribor (levi breg), Sv. Lenart, Gor. Radgonia in Ljutomer, — orehovski župan Francelj Pišek pa za okraj Maribor (desno obrežje), Slov. Bistrica in Konjice. Ni še natanko znano, kje bodo kandidirali kaplan Korošec, profesor Robič, hofrat Ploj in drugi gospodje, ki se imenujejo „klerikalni kmetje“. Stvar je za nas čisto jasna. Klerikalni kandidatje se kakor leseni bajaci, katere ima kaplanče Korošec na vrvi. Kamor potegne Korošec vrv, tja se obrnejo ti gospodje. In k akor doma, tako bodo tudi v državnem zboru le mameluki kaplanskega politika, bodo tudi na Dunaju plesali po piščalki tega škofu in papežu nepokornega, v strupenem hujškanju zaslepjenega duhovnika... Sicer pa še ni 14. majnika! Tudi mi smo še tukaj in tudi mi hočemo izpregonoriti pošteno besedo. Ali mislite, da ne vemo, kaj je vaša slavna „kmetska zvezza“? Ali mislite, da se bodo ove kar same k mesarju podale? Ljudstvo ni več tisto pohlevno, z vsem zadovoljno ljudstvo, kakor popreje. In zdi se nam, da bodo politični bajaci Rošker in Pišek in vsi nasledniki kmalu uvideli, da je ljudstvo več kakor komanda politikoučnih farjev!

Brežiški dr. Benkovič tožari. Načelnik prvaške generalštaba v Krežiach, vsemogoveni in vsevedoč nadklerikalec dr. Benkovič, je čutil potrebo, da se pred sodnijo — blamira. In storil je to, tako temeljito in lepo, da se mu mora pač celi svet smejeti. Do kostij se je osmešil veleučeni ta gospod in Bog ga naj živi še 100 let, da bi nas v dolgočasnom življenju še opetovano s svojo nedoseženo modrostjo raz-

veselil . . . Kaj je bilo? No, prinesli smo svoj čas daljši dopis iz Brežic. V dopisu smo vzeli zaporedoma voditelje prvaštva pod pošteno našo krtačo. Tudi Benkovič je prišel na vrsto. Ko bi mu naredili krvico, moral bi nas mož pred porotnike poklicati, da dokaže svojo nedolžnost. Ali tega noče naš prijatelj Benkovič. Vendar bi pa tako rad imel, da bi šel naš urednik v luknjo. Vsak človek ima svoje želje; prvi bi rad lepo ženo, drugi gleda bolj na denar, — eden bi rad zlato uro, drugi pa avtomobil, — Benkovič pa si želi iz duu svojega klerikalno-črnega srca, da bi šel zaradi njega naš urednik vsaj par dni v luknjo. Naš urednik je sicer do skrajnosti pohlevna dušica, ali tej vroči želji modrijana Benkoviča pa res noče ustreči. Ali ki stvari! Rekli smo že, da bi nas moral poklicati Benkovič pred porotnike, ako smo mu nopravili krvico. Ali te želje zopet nima ta brežiški možkar. In zato je tuhtal in tuhtal v svoji kleti podobni „pisarni“, pregledoval kazenski zakonik na vse strani in našel nakrat § 496. Ako opusjem koga na javnem kraju ali pred več ljudimi, potem sem kaznovan v zmislu tega § 496. To velja za psovke, za katere ne dopusti sodnija dokaz resnice. In ravno zato je dopadel ta § ljubkemu, sladkemu Benkoviču. V dotočnem dopisu je namreč našemu uredniku pero spodletelo in napisal je mesto dr. Benkovič nakrat „dr. Cvenkanič.“ In ta nedolžni „Cvenkanič“ je razjezel Benkoviča in Benkovič je tekkel k mariborski sodniji ter nas tožil zaradi „Cvenkaniča.“ Za Benkovič-Cvenkanič, odnosno za Cvenkanič-Benkovič se je torej šlo. Benkovič ni „Cvenkanič“ in „Cvenkanič“ ni Benkovič. Pred vsem svetom moremo: Benkovič ni „Cvenkanič.“ Dragi „Cvenkanič“, oprosti da smo s tvojim imenom „žalili“ Benkoviča Cvenkanič, ti nisi Benkovič in Benkovič ni Cvenkanič, — pa čeprav je sub in mu primanjkuje cvenka. Pohlevna dušica našega urednika Linhart je stala torej pred mariborskim sodnikom. In Benkovičov zastopnik je že veselja vriskal, ker je mislil, da bo Linhart zaradi „Cvenkanič“ ričet papcal. Ali Bog že ve, kam udari. Sodnik je bil Slovenec in vendar, vendar je oprostil našega urednika Liharta popolnoma. Benkovič pa mora zaradi „Cvenkanič“ Linhartove in svoje troške plačati. Dragi Benkovič, ti bodeš res „Cvenkanič“, ako tožariš še naprej tako modro . . . Tako je končala Benkovičeva tožba zaradi „Cvenkaniča.“ Žalostno za brežiškega generala, ali naš urednik je pripel domu: Pa smo fantje korajšči, pa že vemo zakaj . . .

Iz Kapela pri Brežicah se nam poroča, da agitira župnik Karlo Vreskar raz pržnice prav živahno za kandidata vseh farovskih kuvaric, za vsemiogločega dr. Benkoviča, kateremu se ne sme reči „Cvenkanič“, ker gre drugače takoj v Maribor tožiti. Vi, fajmošter Vreskar, bolje bi bilo, ko bi otroke v krščanstvu podučevali! Politika vas bode — upamo da kmalu, — iz Kapela pregnala in potem se predramite! Mi smo doslej molčali o župniku Vreskarju, čeprav so nam prihajale razne pritožbe. Ta možkar v črni sukni je n. pr. nabiral za glavni oltar in dobil v tej beraški, revni občini, v temu kraju, kjer je dovolj ljudi, ki danes ne vedo, kaj bodo jutri jedli, — nafehtal je torej v temu kraju dva tisoč in dva sto kron (2 200 K). Zato je tudi oznanjeval v cerkvi, kdo in koliko je kdo za oltar dal. Seveda, ko bi vsi župljani take dohodek kakor župnik imeli, prišlo bi še več denarja skupaj! Toliko za danes. Mi smo miroljubni in zato molčimo o temu, kar je župnik Vreskar še storil. Ali, — svaka sila do vremena! Ako bi Vreskar ne postal pametnejši, pridemo z drugimi dejstvi.

Župnik pri sv. Benediktu v Slov. Gor. ima čudne navade. Neki prijatelj našega lista, ki je prišel slučajno v ta kraj, nam poroča o temu gospodu prav zanimive novice. 28. svečana je šel vpojeni oroznik in gostilničar Martin Feiertag k župniku, da mu isti podpiše pobotnico. Ali čudom čuda, — mož je dobil od župnika odgovor: „Vi le pojidez z Bogom, vi ljudem le po hujšanje delete, kajti pri vas se plešel!“ To je pač malo več kot čudno. Gospod Feiertag je imel za svojo plesno veselico licenco in je to licenco tudi plačal. Istočasno pa so priredili prvaški učitelji in duhovni za Ciril-Metodovo družbo veselico, to pa baje brez dovoljenja. Sicer niso na

tej veselici toliko denarja dobili, da bi polomljene cerkvene stolice popravili. Ali nam se zdi, da župnika gostilniški plesi sploh nič ne brigajo in da je zato plačan, da opravi svojo službo. Sicer pa čujemo, da je vložena tožba proti temu župniku Francetu Zmazeku in to zaradi žaljenja časti in zaradi motenja obrti. Videli boderemo torej, ali so politikujoči farji čisto prosti v svojem hujškanju. Na vsak način pa se boderemo odslej s tem župnikom pogosteje pečali.

Iz Bračne vasi nam piše g. Pepa Nepužlan dolg „odgovor“ na našo notico o smrtni nesreči njenega deteta. Sklicuje se pri temu na § 19. Ali mi res nismo prisiljeni, objaviti dotočni dopis. Prostovoljno pa omenimo, da trdi Pepa Nepužlan, da se je nesreča pred njenimi očmi zgodila in jo ne more zadeti nobena krvda. S tem, da to popravimo, ponavljamo le svoj nauk: Stariši, pazite na svoje otroke!

Kaplan Lasbacher v Šoli. Od Sv. Antona čujemo poročila, katera so več kot vznemirljiva in ki so sramota za gotovo vrsto farjev. Neka učenka 3. razreda je pravila baje nekaj grdega. Zato pa se je morala celo zimo učiti krščanski nauk na — stranišču. Kadar je prišel kaplan v šolo, nagnal je otroka iz tople sobe. To je trpele cele tedne. Tudi je kaplan otroka domu pošiljal, da je bil zaradi njega cel dan brez poduka. Ko pa je pripeljal nadučitelj otroka pri roki v šolo, je zakričal kaplan: Tu meni nima nikdo zapovedovati — in potisnil je otroka iz sobe ter za njim zaklenil . . . Prosimo, Kristus je rekel: Pustite male k meni, — Lasbacher pa se imenuje namestnika Kristusovega in dela tako! To je škandal!

Filijalka c. kr. kmetijske družbe v Slov. Biestrici je imela pred kratkim svoj občni zbor. Predsedoval je načelniki grof Emil Attems. Dodatki filialke so znašali v preteklem letu K 2.277 69, izdatki pa 2.173-34. Za občni zbor na Dunaju se je izvabilo gg. grofa Attemsa in A. Stigerja. G. dr. Vošnjaka je predlagal, naj se vpliva na glavni odbor, da bi oddajal cepljene trte mesto po 14 po 10 vin. Sprejet! G. Arnschek je predlagal, filijalka naj si nabavi dvoje novih mašin (1. „Getreideputzmühle“ in 1. „Wiesenmoseggel“). Sprejet! Tudi je predlagal g. Strassgutti, naj se nabavi po centrali več brizgalnic proti peronosperi, katere naj se kmetom po nizki ceni odda. Pri volitvi je bil grof Attems zopet izvoljen; v odboru pa so bili voljeni gg. kanonik Hajsek, A. Stiger in H. Strassgutti.

Iz Slov. Gradca prinašajo prvaški listi solzne novice. Človeku se kar smili, kako ti gospodje jokajo. „Narodna trgovina“ ima menda sušico in „narodna oštaria“ tudi. Ljubljanski „Slovenec“ dela celo pridigo in vpije: „Kdo pa je krv, da narodna podjetja ne vspavajo tako, kakor bi lahko? Krivi so tega naši (prvaški) merodajni faktorji.“ In tako naprej! Ja, dragi politiki v duhovski suknji, ljudstvo vas pač predobro — pozna. Spominja se, da ste vi ustavnjevali nesrečne „konzume“, ki so požrli kmetom tisočak tisočakom in so vrgli nedolžne kmete v ječo. In zdaj noče ljudstvo več poslušati zapeljive klice „Svoji k svojim“, temveč kupuje raje tam, kjer dobi za poštene denarje tudi pošteno blago. Tako stoji stvar!

Zopet prvaška tativina. Prvaškega župana v Cvetkovcu pri Ormažu, enega najhujših klerikalnih zagrizencev in naših nasprotnikov, so zaprl, ker je soudelezen pri tativini živine in je sleparil z živinskimi listi. Več poročamo prihodnjč. Zaporedoma že 3 večje prvaške tativine: Župan v Turškem vrhu, prvaški uradnik v Ptuju Schwarz, ki je že 200 K tativine priznal in zdaj župan Andrej Muhič, — trije prvaški voditelji in obenem trije tatovi!

Raiffeisenova zadruga v Zg. Radgoni je imela p. k. svoj občni zbor. Načeloval mu je vrli naš Wratschko. Zadruga je imela leta 1906 že 318 članov in prometa za 448.047 K. Shod je sklenil, zvišati obresti za hranilne vloge na 4½%, za posojila pa na 5½%. V odboru je bil izvoljen tudi vodja deželne viničarske šole g. Firstinger.

Sejem v Cmureku. Veliki sejem sv. Gertrude, ki se vrši v Cmureku vsako leto 17. marca, se bode vršil letos dan pozneje, namreč pondelek, 18. marca.

Izpred mariborske porote. 57letni kočar

Jakob Kraner iz Šikare je bil obsojen 7. Klerika na 6 let ječe. Zagrešil se je nad svojo dalje ča 14letno hčerko, pretepal in napadal z mu par ženo, ranil občinskega predstojnika itd. i občinska

Umor in požig. V Kozmincih v ptujskem okraju je živel stari posestnik Anton Muznikom precej samostansko življenje. 3. t. m. zvezelje, na ga napadli roparji v stanovanju, mu vsežidniji nazkron, pustili težko ranjenega na tleh in z 15.000 hišo. Starček se je iz omedevlice prebudi, prilike je stalo vse poslopje v plamenih. Imel je stanove zliko moči, da je zbežal iz hiše, ali v Vlom hiše je obležal in umrl. Grozno hudoleti znani zvzemirilo vso okolico. In ravno v tem času denar iz se vršili v ptujskem okraju misijoni, na katerih se je udrihalo čez „Stajerca“ . . .

Samomor. Nekdanji dr. Brumenov 18letni Alojzij Osterc se je vrzel 7. t. m. Fabrik žini Gradec pod vlak. Našli so ga kot mak. V hiži je v Z nožem vrat prerezati si je hotel itovarni. Babič v Morju pri Framu. Težko ranjenegu so ga odpeljali v bolnico. Ko je ozdravil, se je včno delil. Mož je imel razmerje z 15 letnim delavcem Počeni ostalo brez posledic.

Zastrupila je neka Ana Leitinger, tak; našli Ožbaldu pri Ebiswaldu več oseb. Groznotok. Na nico so zaprli,

Pri igri obesil. 14 letnega Joh. Ozmarja Peter našli v sv. Bolfangu pri Središču mrtvajerske c ſpago okoli vrata. Fantič se je obesil pri mrtvi. **Rudarska smrt.** V Trbovljah je poned II. raz 9. t. rudar Smoč. Premog se je nanj vabitelj kga takoj ubil.

Iz Koroškega. Iz Koroškega msing sta sprejeli na enem dnevu 24 novih načinov, nato tudi n. Živeli naši agitatorji!

Napredna zmaga. V Röttmansdorfu srušena imena 25. svečana občinske volitve. Naprednjih dobro, zmagali na celi črti. Živeli!

Od sv. Marjete v Rožni dolini nam prinaša prijatelj, da se hoče nekdo za naše popolne vratne opravičene članke nad tamošnjimi učitelji menkat nati. Menda je ta „nekdo“ načelnik kraja v krških svetih. Na vsak način se čeckajo, spuščani: „Mir“, ki se je skril za hrbito ljubljanskih porotnikov, da sta učitelja gg. Joh. G. in Bauer dopisnika našega lista in da razstavljajo „Stajerca“ le zato, da bi zamogla modrega člana šolskega odbora napadati. Nam je presneto ednako, kaj čeckari „Mirova“ Ljubljani, — ali resinci na ljubo potrdijo, smo pripravljeni, to pred sodnijo in pod izpovedati, — da gospod nadučitelj Gabrijel doslej nikdar naročil naš list, da ni spisal nobenega članka v naš list in da sploh v zvezi z našim listom. Lažnik „Mir“, se svojih nesramnih laži!

Posledice občinske volitve v Rikanju. Eden, ki se grozno smeji, nam piše: D. trajška farana gresta neko nedeljo iz cerkve Tem dneva. Elen je bil iz naše, drugi iz občine Rikanjevas. Govorita o občinskih volitvah v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in je imel tudi zares v Rikanjavi. Pri tej priložnosti vpraša, iz domače občine: „No kako pa ste neki tamkaj pri Vas?“ „Slabo, slabo, saj več komandirajo volitev črni generali, ne morem pridno. Izvoljeni so kvečenje ko takoj imajo po eno kozko.“ To sliši neki človek, ki pač tudi iz cerkve. Še toplo prinese to načelo, da znamenu bratu v Malčepih, ki je tudi v činskem odborn in

Klerikalno nasilje. V Sp. Rožni dolini je že dalje časa neka vborga kočarica zvonila in pri temu par krajarjev zasužila. Ker je pa žena pri občinskih volitvah napredno volila so ji to odvali. Res krščanska ljubezen! Kdor ne voli z župnikom, ta naj pogni. Ali opozarjamо prijatelje, naj vsacega farškega nasilneža takoj sednji naznanijo.

15.000 K je daroval celovški tovarnar Fomara ob prilike 70. letnega obstoja njegove firme za ustanove za delavce.

Vlom v cerkev. 3. t. m. ponoči so vlomili neznani zlikovci v cerkev v sv. Mahorju; ukradli so denar iz blagajen. To je že tretji vlom v cerkev.

Po svetu.

Fabrika smodnika v Spielbergu je zletela v zrak. V hipu razstrelbe je bilo k sreči le 6 delavcev v tovarni. Nekateri so prenašali smodnik (pulfer), drugi so ga tolkli; to zadnjo se je menda premočno delalo, tako da se je smodnik vnel. Dva delavca Polz in Karner sta prišla ob življenje. Polza je vrgla razstrelba 60 korakov daleč skozi zrak; našli so na najvišjem drevju obleko nevrečnikov. Najmočnejše železne dele in debela drevesa je zlomilo kot užgalice.

Peter Rosegger, najpomembnejši pisatelj Štajerske dežele, je bil te dni izredno odlikovan. Nemški cesar mu je podelil pomembni kronski red II. razreda. Kakor znano, je Rosegger veliki ljubitelj kmetskega ljudstva, katerega življenje in trpljenje popisuje v svojih nesmrtnih povestih.

Ljubi "Štajere"! Fajmošter in organizant občine Sunsing sta se spreghajala zvečer po bližnje vasi. V občinski krčmi sta se posteno pokrepčala. Ko bi imela plačati, opazi župnik, da nima denarja. Organist je bil seveda tudi suh: "Ti krčmar" pravi župnik; ravno vidim, da niman denarja pri sebi. Napiši najino ceho. Pa ne najina imena na vrata drugimi kmeti. Zastopis?" — "Že dobro, fajmošter", odgovori krčmar in župnik ter organizant odkorakata proti domu. Komaj sta prišla par korakov od gostilne, meni organizat: „Gospod župnik, jaz se pa le ne zanesem na krčmarja. Ta naju je gotovo na vrata napisal. Res sem radoveden. Kaj ko bi slá se enkrat nazaj in pogledala!" — In res, ko prideta nazaj v krčmo, vidiha z velikimi črkami na vrati napisano: „Dominus vobiscum 6 vrčkov pive; et cum spiritu tuo pa 9 vrškov...“.

Šolstvo in klerikalizem.

Prof. dr. Ludvig Wahrund.^{*)}

Kadar se govori o nevarnosti, ki preti cunja ljudski šoli, pridevo vedno na besedo, ki jo sprečamo danes na vseh krajih in cestah javnega življenja, na besedo „klerikalizem“.

Tem klerikalizmu se je v okroglo 40 letih posredilo, da spodgrebi ponosno poslopje ljudske šole, ki je utemeljeno v zakonih od 21. decembra 1867, od 25. maja 1868 in od 14. maja 1869. Zanjanje zidovje tega poslopja sicer štejti, ali notranji sestav je že davno razpadel, hišnega gospodarja so že davno napodili in nočna ptica se je vgneznila v šoli.

Kako se to raztolmači? Od kje to brezobzirno uničenje uredbe, ki je morda najvišjega pomena naše kulture? Zakaj to slepo sovraštvo proti šoli, katere pomen se nikdar dovolj ne nagašla?

Ali, razumemo se! Klerikalni napad ne velja samo šoli temveč tudi svobodi. Velja pač svobodi na vsakem polju; velja svobodi, ki smo jo pridobili s svojo krvjo po viharjih leta 1848 in vojskah leta 1866 v državni temeljni postavi in leta 1867 — klerikalni boj velja verski, politični, družbeni svobodi vsakega posameznega državljanina, velja pa končno svobodi v veliki in skupini v države.

Kajti klerikalstvo ne more razumeti, da so vsaki njegove vsemogosti minuli. Klerikalstvo ne trpi vladarja nad sabo ali poleg sebe. Klerikalstvo ne pozna drugih postav kot svoje. Ničesar ne sovraži in ne proklinja tako močno, kakor duh svobodni.

In pri nas v Avstriji je dosegla cerkev vključ spomladnimi sanji leta 1848 zopet več. so oprijavljeno in moč v "konkordatu" iz l. 1855.

Tudi šolo se je popolnoma duhovščini izročilo. Ves podav v javnih in zasebnih šolah naj bi odgovarjal nankom teh duhovnikov, učitelji naj bi bili izročeni duhovniškemu nadzorstvu, šolske

knjige naj bi odobravali ali prepovedali duhovniki.

To so temelji konkordatne šole. Kako je izgledala stvar takrat v praksi, dokazuje dejstvo, da je obiskoval komaj peti ($\frac{1}{5}$) del soli podvržene dece resnično šolo.

Z eno besedo: ljudsko poneumovanje je šlo zopet v klasse. Za vedao se je hotela pozabiti beseda cesarice Marije Terezije, da naj ostane šolstvo vedno le državna zadeva.

S takimi in podobnimi sredstvi je hotela ubiti duhovščina tako zvani „Josephinism“, (to se pravi nauke nepozabnega cesarja Jožefa II.). Hotela je izročiti vse v Avstriji zopet duhovniški nadvldali.

Ali prišle so nesrečne vojske od leta 1859 in 1866; z njimi je padlo skupaj delovanje absolutizma (samovlade) in klerikalstva.

Ko je čul kardinal državni tajnik v Rimu izid bitke pri Königgrätz, je baje zaklical: "H mondo casca" („svet se podira“): Iu res, avstrijski klerikalni svet se je takrat podrl. Ali na-pačna je misel, da je bila klerikalna nevarnost takrat za vedno premagana. V 60. letih se je opustil "konkordat" in se je izdal svobodne postave, ali klerikalci so napravili vihar in papež Pij IX. je rekel, da so bile te postave „za vedno neveljavne“. Od vseh avstrijskih prižnic se je proklinjalo dobre avstrijske postave in se je hujskalo ljudstvo v odporn.

In klerikalci niso opustili boj proti novi šolski postavi niti za trenutek. V tistem, nemornem, 40 letnem delu krtov, so dosegli korak za korakom, kar ni bilo mogoče v prvem hipu dosegci.

Vrabci čivkajo iz vseh streh, da stojijo svobodne naše šolske postave le na papirju; v resnici se nikdo zanje ne briga.

Takšna je stvar v Avstriji in to na vsakem polju. Nobene postave ni, ki bi omejila zatrjanje ljudstva in svobodne misle od strani klerikalstva.

Edino glede duhovniških plač je avstrijska vlada veliko delovala. Postave za zboljšanje duhovniških plač so bile izdane v letih 1885, 1890, 1894, in 1898. In tudi to zvišanje se je imenovalo pred kratkim za premajhno in se je zahtevalo zopetno zvišanje za skoraj 5 milijonov krov.

Da se stvar bolj razume, naj tukaj le omenim, da je naraslo aktivno cerkveno premoženje v Avstriji v letih 1835 do 1880 za okroglo 500 milijonov krov. Od leta 1880 do leta 1900 je naraslo to cerkveno premoženje zopet za blizu 223 milijonov krov. In leta 1900 so presegali skupni dohodki katoliške cerkve skupne izdatke za čez 25 milijonov. Avstrijsko prebivalstvo pa je plačalo cerkvi rednih državnih doneskov l. 1901 že blizu 229 milijonov krov.

Tako stoji stvar! Ali kdor se poda klerikalni nadvldali, kdor omeni nevarnost klerikalne nadvldave, temu se škoduje osebno, teg a se opsuje osebno in se ga označi kot sovražnika vere...

Ali to je laž! Mi priznamo, da je vera temelj naše kulture, — mi spoštujevo verski čut vsakega posameznika. Minimo proti-verski, temveč le protiklerikalni! In vera ter klerikalizem nista nikdar ednakva pojava, kar je stara resnica!

(Naprej prihodnjie).

Gospodarske.

Letošnji hudi mraz in pravilna rez. (Poročilo deželne sadje in vinorejske šole v Mariboru na Dravi.) Hud mraz ki je vladal od 21. do 22. januarja in od 22. do 23. januarja je v marsičem škodil tudi našim trtam. Ta škoda je večja pri občutljivih sortah in bujno rastoto lesu, ko drugje; večja je tudi v nižjih legah kakor v višjih. Tam, kjer je zapadel sneg tako visoko, da je popolnoma zakril spodnje dele trsov, so ostali spodajti popki čisto zdravi, dočim so bili višji izpostavljeni popolnoma škodljivemu vplivu mraza in so zato trpeli tudi škodo. Žalobog se je to zgodilo v največ slučajih, ker sneg ni bil dovolj visok, da bi varoval trte pred pozebanjem. Preiskave, ki smo jih izvršili v poskunem vinogradu našega zavoda, so pokazale slednje:

mcslovec je imel v nižavi ozebljenih 100 od 100, v višavi pa 26 od 100 očes; muškat: v nižavi 91 od 100, na višini 64 od ozebljenih očes; žlahtnina: v nižavi 98 od 100, na višavi nobeni ozebljeni popki; plavi frank: v nižavi 100 od 100, na višavi 48 od 100 pozebljenih očes; portugizec: v nižavi 99 od 100, na višavi 95 od 100 pozebljenih očes; silvanec: v nižavi 99 od 100, na višavi 50 od 100 pozebljenih očes; laški zelenec: v nižavi 100 od 100, v višavi 46 od 100 pozebljenih očes; beli burgundec: v nižavi 84 in 99 od 100 pozebljenih očes; malo zelenec: v sredini 72 in 78 od 100 pozebljenih očes; plavi burgundec: v nižavi 98 od 100 pozebljenih očes; Zierfahndler: v nižavi 99 od 100 pozebljenih očes; Rotgipfler: v nižavi 85 od 100, na višavi nobenih ozebljenih očes; zelenega veltlinec: v višavi 42 od 100 pozebljenih očes. Kakor lahko razvidimo iz teh števk, je škoda v nižavi večja in vprašamo se: Ali se da popraviti s primerno rezjo ali ne? Pri vrstah in na onih krajih, kjer niso vsa očesa ali veči del ozebljena, se z rezjo gotovo lahko marsikaj popravi. Sem la hko po zgornji tabeli stejemo portugizca, silvana, laškega zelenca, moslovec, Rotgipflerja, muškata, zelenega veltlinca in traminca, ki so v višjih ali srednjih legah in ki so izgubili polovico, oziroma četrino očes, ali pa tudi niso nič trpeli. Dočim se lahko režeta v tem slučaju Rotgipfler in traminec na čisto navaden način, se pri ostalih vrstah zelo lahko izračuni, koliko očes, ki jih dobri trsi, če je zdrav, je mrtvih, torej koliko jih je treba nadomestiti. To se lahko zgodi na ta način, ki ga kaže sledeči primer: Pri takozvani renški rezji na locenj, ki je pri naših novih nasadih navadno v rabi, in pri kateri dobi trsi locenj s 8 do 10 očesi in čep z 2 očesoma, torej skupaj, bi manjkal 3, oziroma 5 do 6 očes. Ta račun se napravi na podlagi zgoraj priobčene tabele. Zato bo moral sedaj biti locenj še enkrat ali $1\frac{1}{4}$ tako dolg, ali kar je boljše, treba bode trsu dati 2 locnja namestu dosedanega jednega; potem je namreč privezovanje na srednji kolec lažje. Čep pa mora imeti le 2 očesi, ker nam služi za to, da se trs preveč ne razrase. Če bomo tako ravnali, lahko upamo, da bomo na daljših locnjih, ali na dveh nadomestili ona očesa, ki nam še manjkajo, ker so pozebla. Locnji pa se ne smejo prej privzeti, dokler se niso pokazali popki. Če se pri tem pokaže, da je več očes zdravih, kakor smo mislili in da je torej locenj lepo obraščen in če imajo nove brsti lepe kavrnikve, potem se lahko jeden locenj, če sta dva, odreže, da se trs malo ovartuje, ali pa se lahko ločenj, če je daljši, privzemo prikrajša. Tako si prihranimo nepotrebno privezovanje in odvezovanje. Lahko pa bomo tudi opazili, da popki na locnji niti ne poganjajo ali da jih poganja zelo malo. Če se pokazajo brsti na locnju v bližini trsa, potem odrežemo ostali, suhi konec locnja, ker nam je ne potreben. Če pa poganjajo na koncu ali v sredini, potem ga privezemo lepo k srednjemu kolcu. Na redko stojec brsti se bodo lepo razrasli. Če odrežemo locenj ali kos locnja pozneje, se trs sicer bolj solzi, kjer smo ga vrezali, ali to trsi ne skoduje, kakor so pokazale najnovje večje raziskave profesorja dr. Meissnerja v Weinbergu na Würtemberškem. Če so poškodovane vrste, ki se režijo navadno na čep, potem bomo vsled zgorajšnega računa poiskali ravnatak pri manjkaj očes in ravnali ravnatak. Dali bomo trsu brez izjemne locnje ali pa pridržali rez na čep; tedaj pa moramo narediti 1 ali 2 čepa več ali pa pustiti navadno število, zato pa rezati čepa za 1 ali 2 očesi daljše. V nižavah ali pri onih vrstah, ki so izgubile večino očes, se bo škoda komaj dala kaj popraviti z rezjo. Za vse slučaje pa je dobro, če obrežemo vse te vrste ne samo pri onih, ki jih tako navadno režemo na čep, ampak tudi pri onih, ki se režijo na locenj, na kratke čepne z največ dvema očesoma; pri tem se moramo posebno ozirati na trse, ki stoje v nižini ali na one, ki so bili pokriti s snegom. Stevilo čepov pa se naj zviša za 2. do 3. Če je navadno dobil trs 3 do 4 čepa, se jih sedaj narediti 5 do 6. Sveda bodo tudi sedaj pogiali izvečine le nižji popki in tudi iz starega lesa se bodo prikazali takozvani speči popki, ki bodo pognali mnogo brsti, ktere pa ne bodo imelo sadnih nastavkov. Pridelek se zna s takim

^{*)} Vsečuščišni profesor dr. Wahrund je imel svoj čas v lomostu velezančnimi govor, katerega objavimo deloma v teh članekih. Op. ur.

ravnanjem res za nekoliko zvišati, a vendar bo se občutno poznal primankljaj. Ko bomo trebili trs po leti, bomo morali pustiti mnogo neplo dovitnih stranskih brstij, da ima trs dovolj zelenja, s katerim diha in živi. Pri 1 do 3 letnih trstih, ki so še nizke ob zemlji in ki jih je sneg boljše ob varoval, nam večkrat ne bo treba spremenjati dosedanjega načina rez. Razume se, da smemo za cepljenje rabiti le les od popolnoma nepoškodovanih trstov. Vinogradi, v katerih je bila prejšnje leto perooospora, katerih les je torej vsled bolezni oslabel in ni mogel popolnoma dozoret, bodo seveda bolj trpeli vsled mraza kakor oni, v katerih se je še pravočasno škropilo. Tukaj se bo na več krajih zgodilo, da ne bodo pozebli samo popki, ampak tudi enoleten les. To je tem hujše, kar zaostane les za drugim vsled tega za celi dve leti; ne bo namreč dveletnega lesa, na katerem bi se lahko narazil rodni les. Tukaj v prvem letu tudi rez ne bode mogla nič pomagati. Kakor se vidi iz teh izvajanj, bodo morali pri letošnji rezu ravnat zelo previdna, če bomo s tem hoteli doseči, da se škoda, ki jo je napravil mraz, kolikor mogoče popravi. Zato je zelo potrebno, da se ve, kako velika je ta škoda. Zato bi moral vsak vinogradnik, ki mu je kaj na tem, da reši od pridelka kolikor je mogoče, preiskati trte, ker je škoda ovisna poleg omenjenih razmer tudi od vinogradove lege. Ta preiskava se lahko izvrši na sledeči način: Vzame se število štrt iz trsov, ki so po svoji legi jednakomerno razdeljeni in potem se morajo preiskati na njih vsa očesa. To se zgodi na ta način, da se preberejo očesa z zelo ostrim cepilnim nožem od vrha zelo natanko do korenja. Čim več očes preberemo na ta način, tem jasnejša bo slika, ki nam bo kazala velikost škode. Popke imajo v sredini zelo majhen, nežen stvor, brst, ki je nastala že v prejšnjem letu in pri kateri lahko opazimo pri veliki povečavi tudi že listje in sadne nastavke. Če jih preberešemo, je ta brst zelen, če je še živa in zdrava, če pa je zmrznila, potem je črnorujava. Večkrat najdemo, da je sredina brsti črnorujava, dočim vidimo na obeh straneh tega mesta drobne, še zelene dele. To se postranske brsti ali postranska očesa, ki imajo navadno malo ali nič grozja, ki pa so v posebnih slučajih v zelo ugodnih letih tudi zelo rodotivne in imajo tedaj poseben pomen, če je oko ali glavna brst zmrznila. Potem lahko po pravici upamo, da nam bodo rešile te stranske brsti, vsaj mali del pridelka. V letih, ko ni trs po zimi trpel vsled mraza in niso glavne brsti pozeble, se razvijejo te stranske brsti le zelo nepopolno ali pa niti ne; sedaj pa se lahko krepko razvijejo in če je spomladni vreme ugodno nam lahko dajo še precej pridelka. Če smo na ta način prezeli 10 do 200 očes in si zapisali število mrtvih in zdravih, potem se pokaže pri primerjanju obeh števil neko razmerje. Če smo pri 100 zdravih našli 50 zmrženih, potem lahko rečemo, da je polovica očes zmrznila itd. Pri tem preiskovanju se mora posebno paziti na to, na katerem mestu trte smo našli zmrženja očesa, ker tudi to vpliva na način, kako bomo rezali. Iz najdenega odstotnega razmerja se lahko potem za vsak način najde število očes, ki so trsu odmrla. Ker je bil zadnji hud mraz (tudi v mesecu januarju) 1903 in se je sedaj ponovil po komaj treh letih, se pač moramo vprašati, ali bi ne bilo bolje, da bi občutljive trse po zimi položili na zemljo in pokrili s prstjo, kakor se to na Württemberškem godi.

Fr. Zweifler.

Strankarske vesti.

Nasi pristaši v vseh krajih naj se zborejo in naj se pogovorijo, katerega zaupnika bi hoteli imenovati. To nam naj takoj sporočajo. V vsaki fari potrebujemo enega zanesljivega, delavnega in pogumoga zaupnika. Koder je potreben, naj se izvoli tudi z zaupnikom posameznih vas, ki so potem podrejeni z zaupnikom far, kakor so ti podrejeni okrajinu z zaupnikom in ti zopet strankarskemu vodstvu. Na delo, da se izzida prepotrebna naša predrena organizacija (zdrženje).

Zaupniki naj nam takoj naznanijo, v katerih krajih bi bilo potrebno, priedeti med volitvijo s hodo. Preskrbeli bodo, da pridejo nasi govorniki v te kraje.

Kadar razpiše občina, da so volilni imeniki izstavljeni in da se lahko vpogledajo, naj nam to naši pristaši takoj naznanijo. Takoj naj tudi vse potrebno storijo,

da bodo vsi naši somislenjeni dotične občine v volilnem imenuku vpisani.

Vsako sleparijo, laž, vsako obrekovanje, vsak prestopek nove postave o volilnem varstvu in volilni svobodi, naj se nam takoj naznani. Preskrbeli bodo, da se naučijo nasprotinci postavo!

Zaupniki naj nabirajo povsod za volilni sklad naše stranke. Brez denarja je težko delati. Mi nimamo odprtih velikih blagajen, zato — nabrajmo sredstva za naš boj.

Zaupniki naj nabirajo nove člane za naše „tiskovno društvo“. Le z izobrazbo zmagamo nad nočnimi pticami, nad klerikalnimi čuki in sovami!

Na delo, prijatelji, kajti resni so dnevi in ure bje dvanaest. Kdor zaostane raje za pečjo, naj bude prepričan, da ni storil svojo dolžnost napram sebi, svoji družini in svojemu ljudstvu. Zora puca, bit ē dana! Živelj naprednjaki, proč s pijačami Strankino vodstvo.

Poslano gosp. župniku Valenki v Polensaku! Ali je res, da ste Vi, gospod župnik, vpričenega moža mene in gosp. Sadnika, trgovca v Ptiju, z nepopisnimi besedami posvali in grdili celo našo rojstno hiso? Ker mi je to postopanje znano, vprašam višo cerkveno oblast, je li postavila župnika zato v Polensak, da seje sovražstvo in da napada s surovimi izrazi možje, ki mu ničesar hudega storili niso?

Ptuj, 15. marca 1907.

Leop. Slawitsch.

Listnica uredništva in upraviteljstva.

Sv. Duh: Plačano do 1.1. 1908. — F. K. Bruck: Enkrat 1 K, 3krat 3 K. — Dobje: Cela stvar nam ni jasna; pišite, zakaj se gre. — Vičanje: Nepodpisano ne sprejemem! — Sv. Trojica, Haloze: Preosebno! — Fram: Nepodpisano, torej kos! — Sv. Jakob v Rožu: Preosebno; nakopal bi si tožbo. — Judendorf: Je že zastarelo. — Velikovce: Hvala! Deloma smo porabili, deloma pa se pride. Pozdrav! — Medgorje: Hvala, prihodnjic. Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Bolتفeng pri Središču, St. Vid nad Valdekom, Črešnjevec itd.: Prihodnjic! Ni nam mogoče, vsem naenkrat ustrezati!

Loterijske številke.

Gradec, dne 9. februarja: 42, 58, 28, 43, 86. Trst, dne 2. marca: 14, 66, 7, 46, 36.

Za velikonočni čas priporočam

svojo veliko zalogu blaga, ravno tako svojo podružnico (filialko), v kateri dobite vse špecerijsko blago, vso to po itak znano nizki ceni in pošteni postrežbi.

Slawitsch, trgovec v Ptaju.

Proda :

se posestvo z 2 hišama; na 1 hiši je gostilniška koncesija, zraven okoli 2 oralov zemljišča za stavbene prostore; zelo blizu mesta Ptuja. Nadaljnja poročila daje Franc Bukšek na Bregu pri Ptaju. 173

Dekla za otroke

ki ljubi otroke in ki je bila že v taki službi, se sprejme vprašanje v upravi „Stajerca“. 156

Na prodaj

je srednjo veliko posestvo, okroglo 19 oralov zemljišča, Cena 1.400 gl. vse se izve pri Franc Bukšek na Bregu pri Ptaju. 172

KDOR

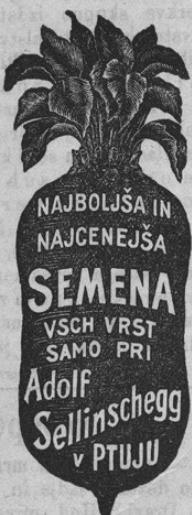
ima veselje do industrije in bi rad stopil v kompanijo hakašnemu podjetju, k takemu da se lahko dobiva blaga na leto za 2-300.000 K. oglasi naj se pripravljaju, Stajerca. 167

Svinjo

ki je imela 17 mladih in je vse z lastnim mlekom preživel ter so ostali vsi zdravi. se proda pri Anton Schmid-Pobrež pri Mariboru st. 132, 168

Na prodaj

je veliko posestvo okroglo 48 oralov najboljšega zemljišča, njive, travnik, do 10 oralov sadovnosc, vinograd, pašnik in gozd za sekati; posestvo je bilo sodniško cenjeno na 31.000 K. proda se pa zdaj ceneji. Nadaljnja pojasnila daje Franc Bukšek na Bregu pri Ptaju. 174

glasovira

(Klavirja), se zaradi pomanjkanja prostora prodaja. Cena 25 do 30 gl. Več pove upravništvo tegé lista. 168

Priporočam

najzvrstnejše harmonika na 2, 3, 4, 5 redov, z jeklenimi glasovi, tako tudi kromatične harmonike s helikon-basi ali bombardoni. Prodajam do 1. julija za 20 K ceneji kakor povsod drugod. Izdeloval harmonik Franc Bukšek na Bregu pri Ptaju. 174

Cenjena gospodinjina in sveže špecerijsko blago

Če hočete za bližajoče praznike kupiti gospodinjino in sveže špecerijsko blago, potruditi k meni, kjer je skoraj najstopek. Špecerijska trgovina. Že pri prvem postopku, katerem je zato zrcalo, vodimo zadovoljni in ostali boste moja. 1. zgodovina, 1. imitiranje, 1. v katerem edka p

po kolikor mogoče nizki ceni, blagovno počitki, ene z jantarjem, 1. z imitiranjem, 1. v katerem edka p

potruditi k meni, kjer je skoraj najstopek. Špecerijska trgovina. Že pri prvem postopku, katerem je zato zrcalo, vodimo zadovoljni in ostali boste moja. 1. zgodovina, 1. imitiranje, 1. v katerem edka p

posebno priporočam za velikonočno dobro in lepo ogrsko pšenično moko, ki je pri steku brhki in posebno suha; tudi imam zeleno moko za knjige, v sladko moko za kruh, potem lepe snažne pisme, 20 zine, vinski jagode in cibube, garantirano surovo maslo. Posebno priporočam seme svetovnoznanje tvrdke Mautner. Kdor katera je kratek pri meni garantirano čisto štajerska vredna, za lucerno deteljivo seme, bo gotovo zadoščil, se denar je zelo priljubljen, iz katerega 10 do 15 klg teška runa. Angleške r

Trgovski oblike hiše, 1. v slovenački fant, spredajo trgovom. Kje je načrtno "S"

F. Holaseka naslednik

Hans Sirk

Maribor, rotovž, filialka Gospodska ulica Štefanija 17

Iz

Trsta

Prevzame gospodinja (uradna) vsakovrstna dela proti mali viziji.

Lina Scwarz

Trst, Via del Boschetto 4

Malo posestvo

okroglo 3 orali zemljišča 200 krovakov od farne cerkve primerno za krojača ali čevljarija. Vpraša se pri gospodinju Schoster, Št. Pavel pri Preboldu.

Ura z verižico samo 2 K.

Slezijska eksportna hiša je nakupila veliko jih razpošilja: eno prekrasno, pozlačeno natančno idočo anker-uro z lepo verižico sam obenem se pismeno tri leta jamči. Po povzetju razpošilja prusko-slezijska eksportna

F. Windisch, Krakov, Nr. U64. Opomba: Za neugajajoče se denar vrne.

Razglas.

Okradni zastop ptujski oddaje na posestnike, kateri redijo in plemenijo kraljevsko: 1. po znižani ceni od najbolj imenitnih cistov, 3. kokoši jajce in sicer 12 za eno krono. tno p

Kdor hoče takšne jajce za valiti imetkov, se v pisarni okrajnega zastopa v Ptaju.

Načelnik: Pre

Predestnost:

.:. Mlada poštena deklina

iz boljše kmetske hiše, ki razume tudi nemščino, se sprijemine, da se nauči kuhati; izvršiti redmete tudi druga domača dela. Plača po dogovoru. Cen

dobra oskrb zagotovljena. Vstop 10. aprila.

Vpraša se pri gosej Schuster, gostilna, Št. C.

Sv. Jakob v Rožni dolini.

ne 5.

Redka prilika

Nikar več v žirjevanju se ne ponudi tako priljubljen

600 komadov za K 3.

Ema krasno požašena 36 ur tekoča pescisanker u ra s skudim kazalom ki natancno kaže na starci se jāmči 3 leta, ema moderna židana kralica za gospode, 3 tako fini denpi ročni, em prstan za gospode z imitiranim žlatnim kamenom, 1 nastavek za smokte z jantarjem (berenštekom), 1 eleg broš za dame (novost), 1 krasno žepno toaljetno zrcalo, 1 usnjati mošnjelek, 1 žepni nožič z pripravo 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajočo, vse iz dublezata s patentiranim zaklepom, krasen album za alike, v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 redi, katere povrtojajo pri starih in mlađih mnogo smeha, 1 jako koštana knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 redi za korespondenco in se 400 drugih različnih stvar, katere se ravnijo pri lili in za vsakogar potrebuje, vse to se dobi z uro vred, katere je sama tega dežanja vredna, za samo K 3.

Rampoljški se proti povzetju ali če se denar poprej, skoraj današko razpos忠ilnico

Ecke zrašč, Krakau A/1 4. NB. Za neugajajoče se denar vrne 53

Trgovski učenec

boljše hiše, zmožen nemškega in slovenskega jezika, krepak fant, sprejme se takoj v vejo trgovino s mešanim blagom. Kje? pove upravitelj

„Stajerca“ 150

Mlad trg. pomočnik
dobro izvesen močane trgovine
vojaščine prost želi službo
spremeniti. Naslov pove upravitelj

„Stajerca“. 124

Kupim vodno žago

z malim posestvom v kraju, kjer je več gozdova, ali dobro idoča gostilna. Naslov: Jos. Repe, Karlovska cesta 32, Ljubljana 143

Krojaškega učenca in pomočnika

isče Ignac Boschitz, krojaški mojster v Ptiju, Banhofsgasse 6. 155

Pekovski učenec

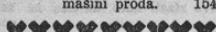
se sprejme pri Matjasi Potočnik, pekovskem mojstru v Ptiju, Herrengasse No. 11. 160

Učenec

se isče za minarski obrt na novi umetni valjčni in parni mlini na Moste pri Ptiju. Gori, učiti se mora obrt 2 leti in služi prvo leto K 4 mesecno, drugo leto 6 K na mesec. Sprejme se vsak čas! 103

Dve mašini

katere je popravil g. Ant. Fink v Ptiju, se dobjivo pri gostilničarju Mih. Tomanču na Bregu pri Ptiju. Ako se nikdo ne oglasi, potem se mašni proda. 154

5000 goldinarjev plačila

— za osebe brez brade in za plešce —

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh po rabi pravega „Mos Balsama“. Stari in mlađi, gospodje in dame rabijo samo „Mos Balsam“, za pridobitev las, obrv in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki vpliva med 8-14 dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj rasti. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

— 5000 goldinarjev v gotovini —
vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brade, plešast ali z redkih las. —

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jamstvo. Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred ponaredbam!

Oziraje se na moje poskuse z vašim »Mos Balsatom«, vam lahko naznam, da sem z njim popolnoma zadowljena. Že po 8 dneh so se pojavili očitno lasi; ako ravno so bili lasi svitli in mehki, so bili vendar krepki. Po 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj šele se je pokazal imenitni vpliv vasega balzama. Hvalozno ostajem I. C. Dr. Tverg, Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi »Mos Balsam« kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Trpele sem dalje časa na tem, da so mi izpadali lasi in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem pa rabila 3 tedne »Mos Balsam«, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gde. M. C. Andersen, Ny Vestergade 5, Kopenhagen.

I zavoj »Mos gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pisite na največjo špecialno trgovino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 370 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

157

M A S T I N

doktorja pl. Trnkoczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmni vsaki domaći živali. Najvišje medaile na razstavah in tisoč zahvalnih pisem priznajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. Tovarniška zaloga: lekarji Trnkoczy, Ljubljana. 51

Za nasad

oddaja se nove vrste, zelo plodovite, nizke,

grahova in fižolova semena

pri

Adolf Sellinschegg
v Ptiju.

Frišne lupine (stroje) se kupuje v vsaki množini nazaj.

163

Zahtevajte brezplačno
in franko moj veliki ilustrirani cenik s čez 2000 slikami o niklinskih, srebrnih in zlatih urah, kakor o vsakovrstnih srebrinah in zlatinah, godbenih inštrum. robe iz jekla in usnja po prvotno-tovarniških cenah, Niklinska remontna ura K 3.— Sistem Roskopf-patent 4.— Švicarska originalna sistem Roskopf patent-ura 5.— Registrirana "Adler-Roskopf" niklasta anker-remonto-ura 7.— Srebrna rem.-ura "Gloria" deh 8-40 Ura kukavica K 8-50, budilnic 2-90, kuhinjska ura K 3-12-50 "Schwarzwälder"-ura K 2-80.
Za vsako uru 3 letno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Za menjavala ali pa se denar vrne.

Prva tovarna za ure Hanns Konrad
v Mostu (Brux) št. 876 (Češko). 518

Čenec
z dobrimi šolskimi spričevali, ki je več nemščine in slovenščine, se sprejme tako pri tvrdki

V. Leposcha
v Ptiju.

Upravništvo „Štajerca“

sprejme takoj, oziroma v enem
mesecu

upravnika (Administrator).

Razumeti mora popolnoma knjigovodstvo (Buchführung) in biti izurjeni korespondent v nemškem in slovenskem jeziku. Plača po dogovoru. Ponudbe je vposlati

čimpreje

upravništву „Štajerca.“

161

Ernst Dasch,
c. k. zaloga smodnika in Izdelovalec pušk v Ptiju, gospodska ulica,
priporoča

bogato svojo zalogo vseh vrst smodnika, od najfinjejšega do najbolj grobega, nadalje kapseljnove, patrone za puške (Lancaster in Lefache) št. 20, 16 in 14, nadalje vse vrste šrotov; prodaja vse vrste pištol, revolverjev, lovskih pušk, (Vorder-in Hinterlader) po najnižji ceni. Tudi popravlja vse orodje (puške, pištole, revolverje itd.) po tako nizki ceni.

Nikdo ne zamudi priliko!

Krepki mladenič

se sprejme kot konjski hlapci, ki ima izvršiti tudi hišna in poljska dela, pri

Joh. Straschill, Breg pri Ptiju. 169

ja
piti
olite
star
posku
a sta
omej
prizn
mena
kupi
arsko
dovolj
Ecke
zrast
najbol
saj ne
t bo a
adne
li p
TCZ
o 46/2
rkve na
gosp.
52
Razprodajalni edikt.
Vsled sklepa od 4. marca 1907 o št. 263/7
pridejo k javni razpravi
dne 20. marca 1907 ob 9. uri dopoldne
1. v hiši št. 4 Florianigasse Ptuj: 1 zlata
broša, „armbandi“, jedilno orodje iz srebra in
kina-srebra, stari srebrni denarji, 1 žepno uro,
pohištvo, perilo, predmeti, obleke, 2 gospodarska
voza, okvirje pri oknu, strešna opeka. — Skupna
cenilna vrednost 900 K;

dne 21. marca 1907 ob pol 9. uri dopoldne

2. v hiši št. 5 in 24 v Grajeni: mrva, slama, les za zgradbo, predmeti, vozovi, pohištvo. Skupna cenilna vrednost okroglo 1200 K;

dne 22. oziroma 23. marca 1907 ob pol 9. uri
dopoldne

3. v hiši št. 137 v Karčovini pri Vurpergu: pohištvo, perilo, kuhinjske predmeti, jedilno orodje, gospodarski predmeti, šivalni stroj, vrtno pohištvo, Oleander-drevje, kurilni les (ukov) 8½ klafirov, vinski sodi, približno 70 hl vina in 70 hl jabolčnega mošta, žganje, 2 kravi; skupna cenilna vrednost 5800 K.

Predmeti se ne prodajo pod tretjino cenilne vrednosti, zlati in srebrni predmeti ne pod kovinsko vrednost; kupci jih imajo tako plačati in odstraniti.

Eao uro pred razprodajalnim terminom se predmeti od kupcev lahko ogledajo.

Cenilni zapisniki se lahko pri podpisani aprudniji soba št. 2 ogledajo.

C. kr. okrajna sodnija Ptuj, oddelek IV., dne 5. marca 1904.

Hovo! Hovo!

Mal orkester za v žep.
Nekoliko oseb more tvoriti krasen
zbor!

— Harmonike z bobniči. —
Medene plošče (Messingplatten) 10 luknjic, 20 glasil z bobničem iz kože. Se lahko takoj igra. Komad z elegantnim kartonom K 250.

Ploča z 16. luknjicami, 32 glasili, zglašena na „tremolo“, s koženim bobničem v elegantnem kartonu K 3. — Denar se posuje naprej, ali pa blago na povzetje (nachnahme). Ilustrirani katalogi z več kot 3.000 slikami dobri, če 550 zahteva, vsakdo zastonj.

Hanns Konrad in Brüx (Böhmen) št. 876.

Brata Slawitsch

v Ptiju

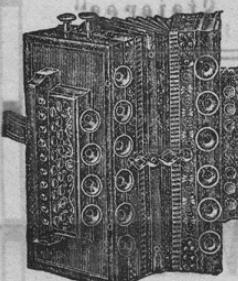
priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po srednici ceni:

Singer A . . . 70 K — h
Singer Medium 90 , — ,
Singer Titania 120 , — ,

Ringschiffchen 140 , — ,
Ringschiffchen za krojače 180 , — ,
Minerva A 100 , — ,
Minerva C za krojače in čevljarje 160 , — ,
Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 , — ,
Cylinder Elastik za čevljarje . . . 180 , — ,
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najne
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

106

= 30 dni na ogled =

postojim svoje harmonike Št. 663/4 vsakomur po povzetju (Nachnahme), da se prepriča o njih skrajni solidnosti. Pesa za harmonike se ne strdi in niso samo pri tipkah, ampak tudi za base. Instrument ima 10 tipk, 2 register, 48 glasov, 3 vrste trobent, vse je politirano kot mahagonijev les, obito z niklom, ima dvojen meh in lep jermen. Velikot 31×15 velik K 7-40 — Šola, po kateri se lahko učiigrati, zastonj. Manjše in cenej harmonike, posebno za otroke po K 2-50, 3-20, 3-80, 5-20, 580, 10-40, 11-40, 13-50, 14-20;

Boljše harmonike po K 8-60, 9-50, 10-40, 11-40, 13-50, 14-20;
Cenik z 3000 slikami pošljem
zastonj.

Hanns Konrad in Brüx

Nr. 876.

536

V ptujskem mestnem sopar- nem kopališču

so dobijo odshimal kopele s klaponom po sled-
običi jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob
1. uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik
ob 1. uri predpoldan za 60 vin. (30 krai-
carjev.)

Vedstvo ptujskega mestnega kopališča (Peitauer
Badeanstalt).

Registrovane „Adler Roskopf“ ure
se dobe le edine pri moji tvrdki in jih ne sme nikdo drugi
prodajati. Posebno primerno za uradnike, oroznike, kmeto-
valce, finančne in zeleniške uslužbence, kakor sploh za vsa-
cega, ki potrebuje dobro, natanko ido do uro.

K 7. Fina, originalna „Adler Ros-
kopf“ Anker-Remonto-ura
z masivnim pozlačenim, proti-
matičnitem Anker-kolesjem,
tekočem v kamenjih, pravo ci-
fernico iz emajla, masivni,
pravi z varstvenim plombo za-
varovani okrov iz nikla, sar-
mirske pokrov, okrašena in
pozlačena kazalca, natanko
regulirana K 7— Ista s se-
kundnim kazalcem K 8— Zdvojnim pokrovom brez sek.
kazala K 10-50. Z dvečnim
pokrovom in sek. kazalcem K
11-50. V srebrnem okrovu, od-
prta, brez sek. kazala K 12—
V srebrnem okrovu, odprta,
in sek. kazala K 13-80. V
srebrnem okrovu, dvojni pokrov brez kazala K 17— V sre-
brnem okrovu, dvojni pokrov v kazala K 18— Za vsako
ure se jamej pismeno 3 leta! Brez nevarnosti! Zamenjava do-
voljena ali denar nazaj!

Razpoloživo po povzetju (ali naprej plačati)

Hanns Konrad Prva tovarna ur v Mostu (Brüx) št.
876 (Česko) c. k. sodniško zapri-
zeni cenilni mojster, odlikovan s c. k. avst. državnim črlom,
8 zlatimi in srebrnimi medaljami razstav; osnovana 1. 1887;
razpoložljiv po vseh svetovnih krajih; moj cenik je 200 strani
velik in obsegajo čez 3.000 podob ter se pošije na zahtevo vsa-
komur zastonj in franko.

529

Krepki, mladi delavci za zemljška dela

se sprejmejo za dobro plačo pri
„bager“- podjetju (Bagger- und Abraumbetrieb)
firme Rob. Berndt
v Voitsbergu-Zungtalu.

148

Redka priložnost za kupiti!

Posestvo 12 oralov skupaj, obstoji iz sadonosnikov (krme za tri krave) njiv, vinograd, eden bukov, hrastov in smrekov gozd za podirati, hiša iz vsem gospodarskim in vinogradnim poslopjem in spravo, vse v dobrem stanu. Oddaljeno 5 minut od komisiske ceste in 40 minut od okrajnega glavarstva, se zavoljo starosti posestnika za 2000 gold. proda in lahko vstanec 1500 gold. vknjiženih. Bližnješa poročila da Vincenc Prešern, posestnik v Poličanah na Spod Štajerskem.

Gostilna z mesarijo

prodajala žganja, na glavnih cesti, v večjem kraju mariborske
okolice, živinski in svinski hlevi, sobe za tuje, vrtovi, kegljišče,
polja se takoj daje v načem ali prod. Potreben kapital
6.000 do 8.000 gold., drugo ostane lahko vknjiženo. Pismina
vprašanja na „F. 600“ posta restante, Maribor.

Zahvala in priporočba.

Podpisani se prisrčno zahvaljuje vsem p. n. odjemalcem, ki so v teku 15 let mojega službovanja pri gospodu Huallenu mi izkazovali naklonjenost ter so obiskovali trgovino mojega dosedanjega gospoda. Priporočam se odslej slavnemu občinstvu v trgovini

g. Eck-Wegschaider-ja.

Radgona, 27. marca 1907.

Franc Drevenscheck,
vodja trgovine.

142

Jajca

kupuje po prav dobrini ceni And. Suppanz, naku-
povalec jajc v Ptiju (Rossmanova hiša blizu po-
sojilnice) in v Središču (Dečkova hiša).

Meščanska parna žaga.

Na novem lentrnem trgu (Lendplatz) v Ptiju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj rez-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d.

Oblastveno varovano!

Vsake ponarejanje kazniva!
Edino prsten je
Thierryjev balsam
z zeleno varstveno znako z
12 majhnih ali 6 dvojnatih ste-
li ali velika specjalna steklenica
tentativ zaklopena K 5—
Thierryjev cantifilijsko manj-
to za vse se za stoke rane, po-
skodbe itd. 2 lončki K 3-20. Po-
sebno sam po povzetju ali denar
ne najumsa. Te dve domači zdravili ste
boljši splošnoznan in starejši.
Naslavljaj naj se na
lekarnarja A. Thierry v Ptiju in de-
Zaloga po skor vseh lekarjan
ice s tisočvirnimi zahvalnimi pise-
stoni in poštne prosto.

Pozor!

Če želite trgovino, obrt ali realijo kakor
hôtel, vilo, gostilno, gračino, opekarne, zdra-
višče prodati, ali ako iščete na posodo ali so-
delovanja pri kakem podjetju, se obrnite za-
upno do velezname firme „Intern. Geschäftscourier“; Centrale Graz, Elisabethstr. 6. Podjetje
je prvo v tej stroki. Glavni zastopnik pride
te dni sem. Če se hočete z njim brezplačno
posvetovati, prosimo da nas takoj obvestite.

Mešana trgovina z krčmo

novo zdana hiša, 13 stanovalnih sob, 2 prodajalna lo-
kala, 1 magacin, 2 kleti, vse s pohištvo, vodovod tudi
v 1. nadstropju, travniki, vrti, gozd (okoli 10 oralov) v
trgu Grif ena na Koroškem se vsled družinskih razmer
prodaja ali daje v načem. Jako dobro stališče, ki je pri-
merno za poletne izletnike, tudi za zgradbo zeleniške
zvezde sv. Paul, Grif en, Celovec. Hišna cena gold. 12.000.
Polovica ostane lahko vknjižena. Najemnina od cele hiše
letno 450 gold. Najame se tudi lahko prodajalne prostore
z potrebnimi sobami same. Naravnost se vpraša pri
Mariji Lutschounig, posestnici v trgu Grif en na
Koroškem.

139

Dobri delavci
proti lepi plači dobijo trajno delo v kam-
RUDOLF HOLZ
v Sv. Lovrenci nad Mariborom.

Umetni mlin in . . . črna pekar

na Sp. Štajerskem se radi druga podjet-
ceni in pod ugodnimi pogoji proda; po-
je primoč za druge industrijske namene,
ima vodne sile in je okolica bogata na
Vpraša se pri upravi tega lista.

Prodajalci
dobijo
kupce!!!

za prodaje vseh vrst, fabrike, vile, penzij,
posestva, mline, ceplarne, hotelle, gostilne,
ška posestva itd. samo po prvorazrednem,
realnem in kulaatnem podjetju ter
realitetami

Centrala : Dunaj V. Schönbrunner
Zahtevajte brezplačni obisk glede razgovora in ogleda,
ka-
nač zastopnik itak v kratkem tukaj. NB. Opozorjam p.
sto zlasti nato, da nas ne zamenja z drugimi manj
podjetji.

Res, s
nimi sred
nisi upa
računati a
petek, datir
naslednje
Naročina
stro-Ogrsko
leti 3 kro
četrt leta
za Nemčij
celo leto
Ameriko i
za drugo ir
računi nar
rom na vi
nare
čati naprej
stevilke se
6 Uredništvo
ništvo se
Ptju, gle
slopje

Stev.
Kdor
me in cer
a jeziku
,tisk

Edino prsten je
Thierryjev balsam
z zeleno varstveno znako z
12 majhnih ali 6 dvojnatih ste-
li ali velika specjalna steklenica
tentativ zaklopena K 5—

Thierryjev cantifilijsko manj-
to za vse se za stoke rane, po-
skodbe itd. 2 lončki K 3-20. Po-
sebno sam po povzetju ali denar
ne najumsa. Te dve domači zdravili ste
boljši splošnoznan in starejši.
Naslavljaj naj se na
lekarnarja A. Thierry v Ptiju in de-
Zaloga po skor vseh lekarjan
ice s tisočvirnimi zahvalnimi pise-
stoni in poštne prosto.

računati a
treba
otročjin
neljito i
V dež
pana Ori
je že po
slovensk
ne napa
čilino, k
časom

Jos. Kasimir, Pt
trgovina s špecerijo, materialom, ba-
blagom.

Priporočam.

Za velikonoč:
najfinje moke, ro-
zine, Weinbeeren,
orehe, med, maslo,
kvass.

Za pomladno:
vse vrste sema-
deteljo, travo
in druga sema-

le teda
rbitno,
lom in
niso upa
je celo
no okra-
iti, to je
prito v l
Tam k
ostne po
je po

KOMI
se sprejme tako ali pozneje kot prvi v
z mešanim blagom na deželi, zmožen
nemčine in slovenščine tudi v pisavi, bit
priden in že starejši. — Istotam se s
natakarico na račun. Ponudbe sprejemaj
ništvo „Stajerca“ pod „5000“ do 20. marca

je celo
no okra-
iti, to je
prito v l
je po

Tisk: W. Blanke v Pt